книжн. палата

Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

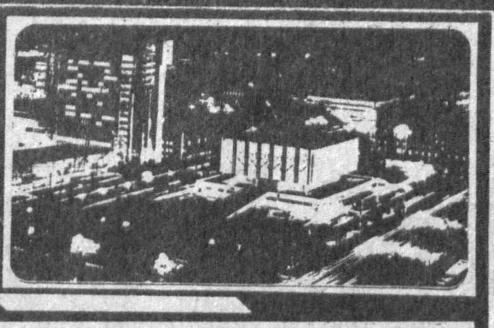

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 26 (7.968) ◆ 1992 йил 6 февраль, пайшанба ◆ Нархи 50 тийин

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ ПРОФЕССОР-ЎҚИТУВЧИЛАР ТАРКИБИГА, ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИ ВА ТАЪЛИМ-ЁРДАМЧИ ХОДИМЛАРИГА ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗЛАР БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика олий ва ўрта махсус ўқув юртлари профессор-ўқитувчилар таркибининг, илмий ходимлари ҳамда таълим-ёрдамчи ходимларининг моддий ва маиший шароитларини янада яхшилаш, нархлар эркин бўлган шароитда уларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Барча типлардаги мактабларнинг ўқитувчиларига, болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар бериш, юқори синфлар ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида» 1990 йил 13 ноябрдаги фармонининг қуйидаги қисмлари қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар республика олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилар таркибига, илмий ходимлари ва таълим-ёрдамчи ходимларига ҳам жорий этилсин:

— улар яшаб турган давлат ва идораларга қарашли уйлар ҳамда квартираларни шахсий мулк қилиб бепул бериш;

— квартира ҳақи ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлашда имтиёзлар;

— ер участкаларини ва якка тартибдаги қурилиш учун бинокорлик материалларини сотиб олишга биринчи навбатда ажратиб бериш.

Фармон мазкур бандининг амал қилиши камида 10 йил илмий-педагогик иш стажига эга бўлган ходимларнинг ушбу тоифасига мансуб пенсионерларга жорий этилсин.

2. Вазирлар Маҳкамаси мазкур Фармонни рўёбга чиқаришга доир ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида 10 кун муддат ичида қарор лойиҳасини тайёрлаши зарур.

3. Ушбу Фармон 1992 йилнинг 1 мартидан кучга киради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 5 февраль.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ (ЎЗТАГ)НИ ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ (ЎЗА)ГА АЙЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон Республикасининг Давлат мустақиллиги асослари тўғрисида» ва «Оммавий ахборот воситалари ҳақида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ ҳамда Ўзбекистон Ахборот агентлигини қайта ташкил этиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Ахборот агентлиги (ЎзТАГ) — Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (ЎзА)га айлантирилсин.

2. ЎзА агентлиги Ўзбекистон Ахборот агентлигининг тўла ҳуқуқли вориси деб ҳисоблансин ҳамда унинг фаолиятининг асосий вазифалари ва йўналишлари:

— мустақил Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг жумҳурият ички ва ташқи сиёсати, давлат ҳокимияти ва бошқарув идораларининг фаолияти ҳақидаги ахборот олиш ҳуқуқларини таъминлаш;

— Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Президентининг расмий баёнотлари ва ахборотларини тарқатиш;

— мустақил давлатларнинг, хорижий мамлакатларнинг давлат ҳокимияти ва бошқарув идоралари, оммавий ахборот воситаларига Ўзбекистон Республикасининг ички ҳамда ташқи сиёсатига доир, минтақага хос ижтимоий-сиёсий ва бошқа воқеалар хусусида ахборот материаллари бериш;

— Ўзбекистон Республикаси давлат сиёсатини оғишмай амалга ошира бориб, жумҳурият иқтисодий, ижтимоий, маданий турмушидаги воқеаларни ҳаққоний ва ошкора ёритиш, республика аҳолисини бир-бирларига нисбатан тенг ва ҳурмат билан муносабатда бўлиш, халқлар ўртасида тотувлик, дўстлик ва тинчликни мустаҳкамлаш руҳида тарбиялаш;

— мустақил давлатлар ва хорижий мамлакатларда ўзининг ахборот марказларини, мухбирлар манзилгоҳларини ташкил этиш, хорижий агентликлар ҳамда бошқа оммавий ахборот воситалари билан битимлар тузиш асосида барча турдаги ахборотларни тўплаш ва тарқатиш масалалари юзасидан халқаро алоқаларни йўлга қўйишдан иборат қилиб белгилансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддат ичида ушбу Фармонни бажариш юзасидан тегишли қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 5 февраль.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎРТОҚ Р. Ш. ШОҒУЛОМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МАТБУОТ ҚЎМИТАСИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Рустам Шомуродович Шоғуломов Ўзбекистон Республикаси давлат матбуот қўмитасининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 5 февраль.

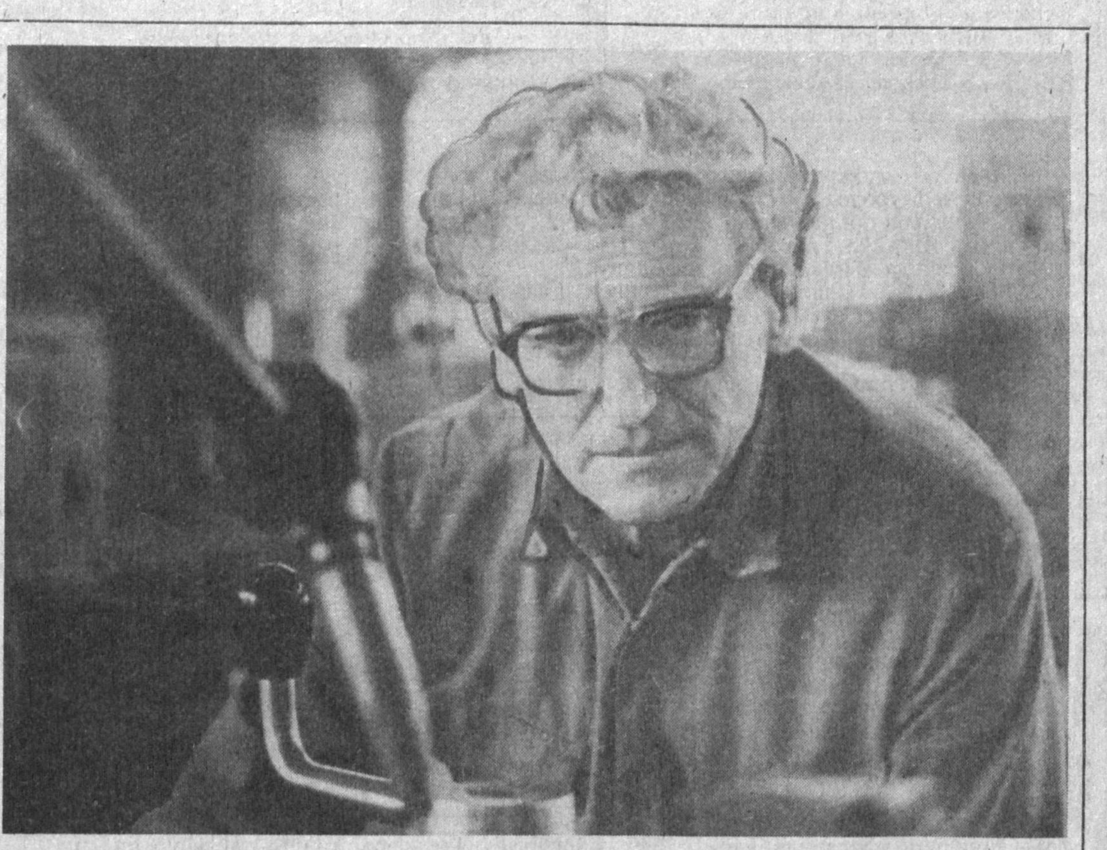

Анатолий Андрусюк 40 йилдан бери «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажриба-механика заводида чилангарлик қилади. Ўз касбининг мутахассиси бўлган бу мураббий ишчи кўплаб шогирдларга устозлик қилган.

Рустам Шарипов сурати.

ҲАМ ДАСТГОҲ, ҲАМ РЎЗҒОР БУЮМЛАРИ

Шаҳримиздаги «Таштекстильмаш» заводининг сифатли йигирув машиналарини хорижий мамлакатлар ва қўшни республикаларда яхши билишади. Корхонада бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан баъзи бир ортиқча ўринлар қисқартирилди ва янги йилдан бошлаб барча ишчи-хизматчиларнинг маоши ўртача икки баравар ошди. Унинг йигирув машиналарига хорижда ҳамон талаб катта. Шунингдек, истеъмол бозорида харидоргир, халқимиз учун зарур бўлган электр гўшт майдалагич, дала-ҳовлилар учун стол-стуллар, алюмин қозон, қошиқлар каби эҳтиёжталаб молларни ишлаб чиқариш ҳажми ҳам кўпайтирилди.

Бобомурод ИМОМОВ.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши соғлиқни сақлаш, хотин-қизлар ишлари, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш комитетининг навбатдаги мажлисида «Давлат санитария назорати ҳақида»ги қонун лойиҳаси ҳамда бозор муносабатларига ўтиш даврида хотин-қизларнинг аҳволини яхшилаш чора-тадбирлари муҳокама этилди.

⊙ Ёшлар Иттифоқи Сирдарё вилоят кенгаши ногирон болаларнинг биринчи вилоят фестивалини ўтказди.

⊙ Мисрнинг «Эл Наср» деб аталган машҳур экспорт-импорт фирмасининг нуфузли делегацияси Тошкентга келди. Меҳмонлар Самарқанд ва Бухорода ўзбекистонлик ишбилармонлар билан амалий музокаралар ўтказадилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Москва шаҳар статистика комитетининг маълумотларига кўра 1991 йилда бу ерда 5 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот мўлжалдагидан кам ишлаб чиқилди. 1991 йил охирига келиб москваликларнинг турмуш даражаси уч баравардан ҳам кўпроққа ёмонлашди. Ишлаб чиқаришдаги оғир танглик бу йил ҳам давом этмоқда. Шуни айтиш кифояки, Москва меҳнат жамоалари 1992 йил учун керак бўлган моддий-техника ресурслари умумий ҳажмининг фақатгина учдан бир қисмини олиш учун шартнома тузганлар.

⊙ Яқин вақт ичида Киевда Россия парламенти ва Чечен республикаси делегацияларининг учрашувини ўтказиш мўлжалланмоқда. Унда бу икки мустақил давлат бир-бирларини тан олишлари тахмин қилинмоқда.

⊙ Душанбеда Тожикистон ташқи ишлар вазирлигининг Афғонистон ҳудудидан давлат чегарасини муттасил бузиш ҳоллари рўй бераётганлиги ҳақидаги ахбороти эълон қилинди. Шу муносабат билан Афғонистон Республикасининг консули Муҳаммад Вали Тожикистон ташқи ишлар вазирлигига таклиф этилиб, унга Тожикистон ҳукуматининг бу воқеалар хусусидаги таассуфи билдирилди.

⊙ Эндиликда Москва меҳмонлари учун тиббий хизмат кўрсатиш пуллик бўлади. Шаҳар ҳокимияти шу ҳақда қарор қабул қилди. Москвада яшамайдиганлар учун фақат «Тез ёрдам» хизмати, бахтсиз ҳодисаларга учраган фуқароларни даволаш истисно тариқасида бепул бўлади.

ХОРИЖДА

⊙ Россия Президенти Борис Ельцин расмий сафар билан Францияга келди. У Франция Президенти Франсуа Миттеран билан учрашди. Эртага икки давлат ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзолаш мўлжалланяпти.

⊙ Латвияда бензин учун янги давлат нархлари эълон қилинди. Жумладан, АИ—76 бензини эндиликда 10 сўм, АИ—93 бензини эса 12 сўм бўлади. Аммо шу нархларда сотиш мўлжалланаётган бензин ҳали Россиядан юборилганича йўқ.

⊙ Рейтер агентлигининг хабар қилишича, хитойлик ишчилар Польшадаги машҳур «Бирдамлик»ка ўхшаш ташкилот тузиш ниятидалар.

⊙ Фаластин озодлик ҳаракатининг 62 ёшли етакчиси Ясир Арафат ўзининг 28 ёшли, христиан динига сиғинадиган котибаси Суха Тавилга уйланди. Ясир Арафатнинг Тунисдаги қароргоҳда бўлиб ўтган бу никоҳ мусулмонча урф-одатлар бўйича ўтказилди.

Рўзноманинг шу сонига

МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИ. У ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Маълумки, шаҳримизнинг Бош майдони Мустақиллик майдони, деб ўзгартирилиб, у ерга Озодлик ёдгорлиги ўрнатилиши хусусида фармон эълон қилинган эди. Шу борадаги ишлар қай даражада олиб боriляпти? Мухбиримиз шу масала юзасидан Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг раиси Баҳодир Жалолов ва республика меъморлар уюшмасининг раиси Тўлқиной Қодировага мурожаат қилди.

⊙ **Баҳодир ЖАЛОЛОВ, Ўзбекистон Республикаси Рассомлар уюшмасининг раиси, Навоий мукофотининг совриндори:**

— Умуман ушбу таклифни рассомларимиз катта қониқиш билан кутиб олдилар. Ўзларининг бу муқаддас ишга ҳамиша камарбаста эканликларини изҳор қилдилар. Яширмайман, таклифлар келиб тушиб турибди. Лекин даражаси қандай — билмадим! Озодлик ёдгорлиги ҳақида менинг ўз фикрим бор. Агар қарши бўлмасангиз изҳор этсам. Республика танловини якунлаш, энг яхши таклифни қабул қилиш унчалик мушкулот туғдирмайди. Лекин шошилиб, тезлик билан ишни охирига етказамиз деб яна бир, навбатдаги камчиликка йўл қўймаймизми? Чунки бу масалада шошилиб бўлмайди.

Қилни қирққа ёрадиган тарихчиларимиз, меъморларимиз, ҳайкалтарошларимиз, мусаввирларимиз, адибларимиз бор. Уларни ҳам шу хайрли ишда фаол иштирок этишга даъват қилиш, танлов натижасини умумхалқ муҳокамасига қўйиш зарур, деб ҳисоблайман. Ўзингиз ўйланг ахир, тарихимиз қанчалар нурли, қанчалар фараҳбахш! Демак, ёдгорлик энг аввало Мустақиллик майдонига муносиб, узукка кўз қўйгандек мос бўлиши, айни пайтда у тарихимизни, келажагимизни ўзида мужассам этган бўлиши керак. Бир мисол: «Ипак йўли» хусусида кўп гаплар бўлди. Шу йўлдан 300 йил давомида Хитой савдогарлари Ўрта Осиёга, яна ҳам аниқроғи Туркистонга келиб савдо-сотиқ қилишган. Демак, шу воқеалар ҳам умум Туркистон ёдгорликда ўз аксини топган бўлиши керак.

Танлов қандай натижалар беришини 5—6 кундан кейин биламиз. Демак, ҳали ҳамма нарса олдинда.

⊙ **Тўлқиной ҚОДИРОВА, Ўзбекистон Республикаси меъморлар уюшмасининг раиси, Ўзбекистон халқ ноиби:**

— Бизга келиб тушган лойиҳалар ҳали кўргазмага қўйилгани йўқ. Ҳозир уюшманинг кўргазмалар залида охирги созлаш ишлари боряпти. Лекин белгиланган танлов муддати тугади.

— **Ушбу танловда мусаввирлар ҳам қатнашганми?**

— Конвертлар ҳали очилгани йўқ. Унда республикамизнинг барча фуқароси қатнашиши мумкин. Умуман, танловга 19 иш қабул қилинди. Агар танлов ҳайъатини қониқтирадиган лойиҳа бор бўлса, биз кўзлаган мақсадга етган бўламиз. Мабодо лойиҳалар бизни қониқтирмаса, у ҳолда танловнинг иккинчи босқичи эълон қилинади. Аниқ жавоб олиш учун яна бир ҳафта кутишга тўғри келади. Ҳар ҳолда мен ижодкор аҳлининг истеъдодига, иқтидорига ишонаман.

Суҳбатни Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Тошкент шаҳар Ҳокимининг фармойиши

ТАЛАБАЛАР ЎЗАРО ЁРДАМ ВА ТАДБИРКОРЛИК ТОШКЕНТ ШАҲАР КОНЦЕРНИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон Республикаси давлат ёшлар сиёсати асослари» қонунини амалга ошириш, шаҳар талаба ёшларини ҳуқуқий, иқтисодий, ижтимоий ҳимоя қилиш ва қўллаб-қувватлаш, тадбиркорлик, ўз ишлаб чиқариш тузилмаларини ташкил этиш ва ривожлантириш орқали ёшларни иш билан таъминлаш, ёшлар ижодий имкониятларини намоён этишлари учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар комитети, «Главташкентстрой», Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълими вазирлиги билан ҳамкорликда талабалар ўзаро ёрдам ва тадбиркорлик концерни ташкил этилсин.

Концерннинг низоми ва таъсис шартномаси тасдиқлансин ва белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилсин.

Талабалар ўзаро ёрдам ва тадбиркорлик Тошкент шаҳар концернига ижтимоий хизмат ва тадбиркорликни ривожлантириш учун 200 минг сўм ажратилсин. Бунда талабаларга ижтимоий ёрдам хайрия жамғармаси ташкил этилсин.

Ўзбекистон Республикасининг «Солиқлар тўғрисида» қонунига мувофиқ концерннинг хўжалик ҳисобидаги тузилмаларига имтиёзли солиқ солиш белгилансин.

Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Р. Х. Ҳикматуллаев талабалар ўзаро ёрдам ва тадбиркорлик Тошкент шаҳар концернига унинг ишлаб чиқариш хизматларини жойлаштириш учун Талабалар шаҳарчасида бино ажратиб берсин.

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг бўлимлари, бошқармалари ва мажмуалари, унинг район бўлинмалари, ўқув юртлари, ташкилот ва идоралари талабалар концернига унинг низомда белгиланган фаолиятида ёрдам кўрсатсинлар.

Тошкент шаҳар Ҳокими А. ФОЗИЛБЕКОВ.
Тошкент шаҳри, 1992 йил 5 февраль.

ФАРМОЙИШГА ШАРҲ:

Ҳамкорликда ташкил этилаётган талабалар ўзаро ёрдам ва тадбиркорлик Тошкент шаҳар концерни Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси ёшлар сиёсати асослари» қонунини амалга оширишга асосланади.

Тошкент шаҳрини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан мавсумий қурилиш ишларини бажариш бўйича талабалар қурилиш отрядларини шакллантириш, шунингдек Тошкент вилояти жамоа ва давлат хўжаликларига ҳосилни йиғиштириб олишда ёрдам кўрсатиш ҳамда бу ҳосилни ўз савдо тармоқларида сотиш концерн фаолиятининг асосий йўналишларидир. Бундан ташқари концерн иш билан таъминлаш, ёшларнинг кўнгил очишини ташкил этиш, халқаро ёшлар туризми, талабаларни халқаро айирбошлаш масалалари билан ҳам шуғулланади. Ёшлар, талабаларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш мақсадларида концерн таркибида Тошкент шаҳри ёшлари ва талабаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамғармаси ташкил этилади. Ҳар кварталга бу фондга концерн фойдасининг 25 фоизи ўтказилади. Фойданинг беш фоизи Талабалар шаҳарчасини ривожлантириш жамғармасига ўтказилади. Бу жамғарма маблағлари кам таъминланган талабаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга, ёшлар ташаббусларини амалга оширишни маблағ билан таъминлашга сарфланади.

Концерннинг низоми ва таъсис шартномасида талабалар ва ёшларнинг тадбиркорлик фаолияти кўзда тутилган. Маълумки, қонунга мувофиқ ёшлар ишлаб чиқариш тузилмаларига солиқ солиш, қарз ажратиш, ишлаб чиқариш воситалари, ер майдонлари билан таъминлашда, улар тижорат ҳамда таваккалчилик ишларини суғурта қилишда имтиёзлар белгиланган.

Талабалар ўзаро ёрдам ва тадбиркорлик Тошкент шаҳар концерни ўзининг низомда кўрсатилган фаолияти билан айни пайтда ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий масалаларини ҳал этишга кўмаклашади. Бу эса бошқа манфаатдор ташкилотлар ва идоралар билан ҳамкорликда Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси давлат ёшлар сиёсати асослари» қонунининг бажарилишини таъминлашга хизмат қилади.

Янгиликдан хабарингиз борми?

МИЛЛИЙ БИРИНЧИЛИК ЎТКАЗИЛАДИ

Москванинг беш командасининг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги биринчилигида қатнашишдан бош тортиши спорт ишқибозларини таажжубда қолдирди. Шу муносабат билан Ўбекистон футболининг келажаги қандай бўлади? — деган савол барча футбол ишқибозларини ҳаяжонга солмоқда. Мухбиримиз кеча Ўзбекистон футбол федерацияси раисининг ўринбосари Эльмар Аминов билан шу хусусда суҳбатлашди.

— Ўтган жума куни республика футбол федерациясининг мажлисини ўтказгандик. — Унда футбол бўйича Ўзбекистон миллий чемпионатини ўтказиш тартиби белгиланди, шунингдек, республика миллий ва олимпия терма жамоаларининг таркиблари тасдиқланиб, уларнинг устозлари тайинланди. Москванинг МАСК, «Спартак» «Локомотив», «Динамо» ва «Торпедо» жамоаларининг 1992 йилги МДҲ очиқ биринчилигида иштирок этмасликка қарор қилганлари эса кутилмаган ҳол бўлди. Табиийки, шундан кейин МДҲ очиқ биринчилигини ўтказиш ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас эди. Биз ҳам ўз навбатида Ўзбекистоннинг миллий биринчилигини ўтказишга қарор қилдик. Бироқ аввал режалаштирилганидек, очиқ биринчилик эмас. Олий лигада илгари белгиланган 18 команда иштирок этади, фақат «Пахтакор—2», «Навбаҳор—2» ва «Нефтяник — 2» жамоалари ўрнига «Пахтакор», «Навбаҳор» ва «Нефтяник» командаларининг ўзи қатнашади. (Рўзномамизда илгари олий лига таркиби эълон қилинган эди). Биринчи лигадан эса 22 жамоа ўрин олади. Олий ва биринчи лига биринчиликлари Республика футбол федерацияси томонидан ўтказилади. Иккинчи лигада эса жисмоний тарбия жамоалари куч синашади ва ушбу мусобақалар касаба уюшмаларининг бирлашган спорт жамияти тасарруфида ташкил этилади. Бундан ташқари, 14 февралда Ўзбекистон футбол жамоаларининг барча устозлари иштирокида кенгаш ўтказамиз. Унда биринчиликни ўтказиш тартиб-қоидалари келишиб олинади, унинг муддатлари белгиланади.

Биринчи галдаги вазифамиз — миллий биринчиликнинг обрўсини кўтариш. Маҳаллий ёшлар ўссин, деган мақсадда бошқа республикалардан келадиган футболчиларнинг сонини ҳам қатъий белгилаш ниятимиз бор.

Ҳозирги режаларимиз шу. Аммо таъкидлаб ўтиш жоизки, айрим ўзгаришларнинг юз бериши ҳам мустасно эмас.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

«02» хабар қилади

27 январдан 2 февралгача шаҳримизда 380 та жиноят рўй бериб, ҳафта ичида уларнинг 234 таси очиб ташланди.

⊙ 27 январь кечки пайт «Ёшлик» спорт аренаси ёнида нотаниш кимса 3-ремонт қурилиш бошқармаси юкчисининг курткасини ечиб олган. Метрони муҳофаза қилиш хизматида бўлган ички ишлар бўлими ходимлари томонидан ҳеч қаерда ишламайдиган, 1974 йилда туғилган талончи Т. қўлга олинди. Куртка эса эгасига қайтарилди.

⊙ Куйбишев районида 29 январда ўтказилган «Комплекс» тадбири давомида хонадонларда ўғрилик қилганликда гумон этилиб икки вояга етмаган ўсмир ва учта ҳеч қаерда ишламайдиган йигитлар ушланди. Уйларнинг биридан эса 100 грамм кўкнори топилиб, мусодара қилинди.

⊙ Шу куни кечки пайт ички ишлар бўлимига ёғ-мой комбинати ишчисининг ҳаётига таҳдид қилиб пул сўрашаётгани ҳақида қўнғироқ бўлган.

Ҳамза район жиноят қидирув бўлими ходимлари томонидан каззоб «ундирган» пули билан ушланди. Маълум бўлишича, у 1975 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайдиган ва ўқимайдиган К. экан.

⊙ 30 январь кундузи яшаш жойининг тайини бўлмаган, 1935 йилда туғилган К. милиция ходимига тегишли «Жигули» автомашинасининг эшигини очиб, у ердан светер ўғирлади. Давлат автомобиль назорати ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан ўғри ашёвий далил билан қўлга олинди.

⊙ 1 февраль куни ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бўлими ходимлари 1962 йилда туғилган абхазиялик Д.ни қўлга олишган. Унинг Тошкентдаги хонадони текширилганида 60 та жанговар граната ва гиёҳвандлик моддалари топилган. Қурол-яроғлар «соҳиби» ҳозирда вақтинчалик ушлаб туриш хонасида. Қуролни қаердан олганлиги ва улардан қандай мақсадларда фойдаланмоқчи бўлганлиги аниқланмоқда.

⊙ 2 февралда «Марказ—2» мавзесидаги кўп қаватли уйлардан бирининг йўлагида баданида пичоқ излари бўлган эркак кишининг мурдаси топилган. Қотилликда гумон қилиниб 1951 йилда туғилган К. қўлга олинган.

⊙ Ўтган якшанбада Тошкент отчопар бозорида 87 чайқовчи ушланган. Уларнинг 18 нафари жиноий жавобгарликка тортилган. Олибсотарларга тегишли 76 минг 654 сўмлик мол эса мусодара қилинган.

Шаҳар ички ишлар бошқармасининг матбуот гуруҳи.

АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикаси мудофаа ишлари бўйича вазири ва Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг 1992 йил 4 февралдаги буйруғи билан Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг ўринбосари генерал-майор **Румил Эргашевич ХАДИРБОЕВ** Тошкент гарнизонининг бошлиғи этиб тайинланди.

Ирригация бўйича давлат махсус конструкторлик бюросининг комплекс бригадаси аъзолари В. Потахонов ва Е. Колчин жамоа ишчилари орасида энг етук мутахассислардан ҳисобланишади. Шу кунларда улар фермер хўжаликлари учун насос станциялари тайёрлаш ишида фаол иштирок этишмоқда.

СУРАТДА: В. Потахонов ва Е. Колчин иш устида.

Тўлқин Каримов сурати.

МЕҲР-ШАФҚАТ ЖАМҒАРМАСИ: ЯНГИ НАРХЛАРГА ЖАВОБАН

Республикада эркин нархларга ўтилиши муносабати билан Ўзбекистон меҳр-шафқат ва сиҳат-саломатлик жамғармаси 1 февралдан ёлғиз қариялар ва ногиронлар, кўп болали оилалар, бошқа камбағал кишиларни қўллаб-қувватлашга доир янги катта тадбирни бошлайди. Минглаб одамлар уч ой мобайнида ҳар куни тушда бепул овқатланадилар, деб хабар беради ЎзТАГ мухбири.

Жамғарма Тошкентнинг ўзидагина ана шу мақсад учун юз минг сўм пул ажратади. Ҳозирнинг ўзидаёқ патталарнинг икки хили тайёрланди. Уларнинг бири кафе ёки ошхоналарга бориш учун, бошқаси эса юра олмайдиган ногиронлар учун мўлжалланган. Бундай ногиронларга Қизил Ярим ой жамиятидаги меҳр-шафқат ҳамширалари уйга овқат олиб келиб берадилар. Ҳар бир тушлик таом киши бошига 8 сўм ҳисобидан тайёрланади.

Диққатга сазовор ери шундаки ана шу тадбир учун аввалига шаҳарнинг ҳар бир районида биттадан ошхонани тайинлаб қўйиш режалаштирилди, лекин бу кексалар ва касал одамлар учун қўшимча ноқулайлик келтириб чиқарган бўлур эди. Шу сабабли Тошкент шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси раҳбарларининг қарорига кўра меҳр-шафқат ва сиҳат-саломатлик жамғармасининг патталари унга тегишли бўлган барча ошхоналарда ҳам ўтаверади.

— Республикамизнинг бошқа минтақаларида ҳам овқатланиш худди шундай усулда ташкил этилади, — деди Ўзбекистон меҳр-шафқат ва сиҳат-саломатлик жамғармаси раисининг биринчи ўринбосари М. С. Усмонхўжаев. — Вилоят бўлимларимиз тушликларни ташкил этиш учун 150 минг сўмга яқин пул ўтказадилар. Барча вилоят ва район марказларидаги, баъзи узоқ қишлоқлардаги кишиларга ёрдам берамиз. Одамларнинг бундай ёрдамига муҳтож кишиларни аниқлайдиган ижтимоий таъминот идоралари билан биргаликда ишлаймиз. Бу нарх-наво эркинлаштирилганлигидан сўнг биз ўтказаётган дастлабки тадбирдир. Ҳозир ана шу қийин шароитда камбағалларни қўллаб-қувватлашга мўлжалланган бошқа хайрия тадбирларини кўришга ҳам тайёрланаяпмиз.

Шаҳар хўжалиги муаммолари

НОСОЗ ЙЎЛЛАР

Яқинда муҳарририятга Раҳмонқул Муродов исмли киши қўнғироқ қилиб қолди. «Мен Янгийўл автобус-такси саройида такси ҳайдовчиси бўлиб ишлайман. Хизмат юзасидан Тошкент шаҳрининг Чоштепа кўчасидан тез-тез, баъзи кунлари 5-6 марта ўтишимга тўғри келади. Калинин районидан шаҳарга кираверишдаги бу кўчадан ҳар гал ўтганимизда, биз ҳайдовчиларнинг юрагимиз безиллайди. Негаки, маълум бир қисми ўта яроқсиз аҳволда. Устига устак кўча ёнидаги уйларнинг оқава суви шу йўлдан ўтади. Ёғингарчилик пайтида доим сув билан тўлиб ётиши кишининг ғашига тегади. Қишнинг аёзли кунларида ташвишимиз янада ортмоқда. Яхмалакда бу ердан юриш ниҳоятда мушкул. Хуллас қийналяпмиз».

Муштарий эътирозидан келиб чиқиб аҳвол билан яқиндан танишиш мақсадида шу кўчада бўлдик. Кўрсатилган манзилга етгунга қадар ҳам шаҳар кўчалари бир-бир кўздан кечирилди. Айниқса Полторацкий кўчаси бизда «катта таассурот» қолдирди. Кенг кўча кавлаб ташланган. Йўлнинг автомобиль ва йўловчилар қатнайдиган қисми тор. Аниқ жойлардан ўрин олиши шарт бўлган огоҳлантирувчи ҳамда ахборот берувчи йўл белгилари қўйилмаган.

— «Тошинжстрой» трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси томонидан бу ерда иссиқлик қувурини алмаштириш ишлари олиб борилялти, — изоҳ берди ДАН ходими Ботир Ҳамроқулов. — Улар бу ишга 1991 йилнинг бошларида киришган. Иш аллақачон якунланиши керак эди, лекин ҳалигача чўзиляпти.

Шуниси таажжубланарлики, Тошкент шаҳар Давлат автоназорати идорасининг шундоқ ёнгинасидаги кўчада аҳвол шу бўлса...

Шу райондаги Грузовой кўчаси (номини қаранг!) ҳам эътиборимизни ўзига жалб этди. Автомобиллар қатнаб турган йўлларнинг бир қисми бузилган. Ёғиб ўтган қор ва ёмғир суви тўпланган бу носоз жойда транспортлар бир-бирига лойқа сув сачратиб ўтиб турибди. Пиёдалар юрадиган йўлка йўқлиги сабабли бу ердан йўловчиларнинг «эсон-омон» ўтиши анча қийин.

Ниҳоят Чоштепа кўчасига етиб келдик. Ҳаво булут. Қор майдалаб ёғиб турибди. Эриб кетаётган қордан ҳосил бўлган сув йўлнинг чуқур, пастқам қисмига ўрмалаб тўпланмоқда. Маҳаллий автобус бошбекатидан бироз ўтгач, транспортларнинг ҳаракатига жиддий халақит бераётган жойга кўзимиз тушди. Яъни ҳайдовчи Р. Муродовнинг кўрсатган манзили шу ер эди. Бу жойнинг қанчалар қалтислигини оддий сўз билан ифодалайдиган бўлсак машиналарни худди қил кўприкдан ўтаётгандек тасаввур қилдик.

Асфальт юзига қарайману наҳотки, масъул ўртоқларни шундай серқатнов кўчалардан бирининг бу аянчли аҳволи ташвишлантирмаётган бўлса, деб ўз-ўзимга савол бераман. Ёки албатта бирон-бир нохуш воқеа бўлишини пойлашаяптимикин?

Бу йўлнинг азобини ҳар куни шу ердан ўтадиган ҳайдовчилар тортмоқда. Шу боис тўхтаб турган автобус ҳайдовчиларининг фикрини билишга ошиқдик.

— Бу йўлнинг турган-битгани шу, — дейди 4-автокорхона ҳайдовчиси Йўлчи Бўтаев. — Менимча йўл ёқасидаги ариқчани яхшилаб тозалаб, қувур ўтказиш керак. Оқава сувларини асфальт тагидан олиб ўтиш керак. Ана шундан сўнг йўлни таъмирлаш зарур. Бўлмаса, «эски тос, эски ҳаммом» бўлиб ётаверади. Чунки бу йўлни «ойнаи жаҳон» орқали ҳам кўрсатишган эди. Аммо ҳеч нарса ўзгаргани йўқ. Мутасаддиларга танқид ҳам кор қилмай қолганга ўхшайди.

— Бир ярим йилдан бери шу йўлдан ўтиб яна орқага қайтаман, — дейди 153-йўналишдаги автобус ҳайдовчиси Абдужалил Ғафуров. — Қишин-ёзин аҳвол шу. Йўлнинг икки томонига нисбатан бу ер пастлик, шунинг учун ҳам сув тўпланади. Бу ерда қанчадан-қанча тўқнашув, ҳодисалар бўлиб ўтмади, дейсиз. Онда-сонда йўлсозлар шағал тўкаётганини кўриб қоламиз. Бу мутлақо бефойда. Мустаҳкам таъмирлашга киришиш керак. Чунки тўкилган шағал яна ҳар ёнга сачраб, кўча ўз ҳолига тушиб қолади.

Йўл қурилиши ва уни назорат қилиш, таъмирлаш, билан шуғулланувчи ташкилотлар кўп, аммо амалий ишдан дарак йўқ.

Бунинг оқибати нима билан тугаётгани ҳаммани қизиқтирса керак. Биргина Чоштепа кўчасида ўтган йили 26 та йўл-транспорт ҳодисаси содир этилган. Натижада 4 киши ҳалок бўлиб, 25 кишига тан жароҳати етган...

Сирожиддин РУСТАМОВ.

СУРАТЛАРДА: шаҳримизнинг айрим носоз кўчалари.

Александр Кошкин суратлари.

Ёшлар уюшмаси ташкилотларида

ЕТАКЧИЛИК МАСЪУЛИЯТИ

Сергей Стешенкони анчадан бери биламан, баҳслашиб, талашиб-тортишиб, ташкилот ҳаётига янгилик киритиш учун ҳаракат қилиб юради.

Ҳозирги кунда ёшлар ташкилотларини қийнаётган муаммолардан бири — ходимлар масаласидир. Эски ходимлар ёшлари анчага боргач, бошқа ишга ўтиб кетишаяпти, лекин уларнинг ўрнига келаётган янги ходимлар деярли йўқ ҳисоби. Чунки, иш қийин-да. Ҳозир ёшларни бирон нарсага ишонтириш осон эмас. «Ташкилотингизга аъзо бўлсам менга нима берасизлар?», деб дангал сўрайдиганлар ҳам бор. Шу туфайлими ёки биз ҳали тушуниб, ўрганиб улгурмаган бошқа сабаблари борми, билмадим, ёшлар ўз тенгдошларининг етакчиси бўлишига журъат этишолмаяпти.

Сергели районида бундай вазиятдан қутилишнинг янгича йўли ўйлаб топилган. Районда 80 та бошланғич ташкилот бўлса ундан энг йирик ўнтаси қолади. Қолганлари эса ўша ташкилотларга қўшилиб кетади. Натижада бирлашган ташкилотлар ҳудудий мавзелари пайдо бўлади.
Бу Хўжа Али — Али Хўжа эмасми?

— Йўқ, — дейди Сергей, — Бизда фақат ўн иккита ташкилотдагина маош олиб ишлайдиган ходим бор. Қолганлари эса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ёшлар муаммолари билан шуғулланишарди. Ҳозир эса бундайлар деярли қолмади. Кичик ташкилотлардаги котибларга маош тўлашга қурбимиз етмайди. Агар янги усулни қўллайдиган бўлсак уларнинг ишларини ҳам маазе котиби қиладиган бўлади. Турган гап, унинг ойлик маоши ошади.

— Маблағни қаердан оласизлар?

— Бу савол ўзимизни ҳам қийнарди. Ташкилот ўз фаолларига, аъзоларига моддий ёрдам ҳам бериб туриши керак, бўлмаса уларнинг ишдан кўнгли совуб қолади. Мана шуни ҳисобга олиб, ўзимизда хўжалик ҳисобида фаолият кўрсатадиган тижорат бўлимини очаяпмиз. Бу бўлим қошида кичик корхоналар, ёшлар дам олиш марказлари ташкил топади. Турган гап, келиб тушадиган маблағ ёшларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга сарфланади. Ҳозирги кунда тўртта кичик корхонамиз мавжуд бўлиб, ўтган йили улардан район комитетига 25 минг сўмга яқин маблағ келиб тушди. Шундан 11 минг сўми фаолларимизни рағбатлантириш, оила қураётган, моддий ёрдамга муҳтож ёшларимиз учун сарфланди...

Шу пайт хонага бир йигит кириб келди-ю, суҳбатимиз бўлинди. Уни таништира туриб, Сергей деди:

— Хасан Ғуломов, яқинда Тошкент электромеханика заводи ёшларининг етакчиси этиб сайланди.

Мен Хасандан ўз ташкилоти тўғрисидаги фикрини сўрадим.

— Ҳозирги кунда касаба уюшмалари ҳам ёшларни моддий томондан ҳимоя қилишга тайёр, — деди у. — Шундай бир пайтда биз фақат сиёсат билан баландпарвоз [illegible] ва ёшларни «коммунистик руҳда» тарбиялаш билан шуғулланиб ўтирсак — ҳеч кимга керак бўлмай қоламиз. Ёш ишчининг олаётган ойлик маоши оиласини боқишга етадими, унинг ишлаши учун яхши шароит яратилганми, бўш вақтида маданий хордиқ чиқаришга имконияти борми, унинг яшаш шароити қандай? — буларнинг ҳаммаси етакчини ўйлантираётган муаммо бўлмоғи ва уларни у қандай қилиб бўлса ҳам ҳал этмоғи зарур...

— Сергей Григорьевич, мумкинми? — дея бир қиз эшикдан кириб келди.

— Кел Наргиз, киравер.

— Ҳар куни бирров келиб, сизлар билан гаплашиб кетмасам кўнглим жойига тушмайди,— деди у салом-аликдан сўнг.

Маълум бўлишича, Наргиза Сайдалиева район ҳудудида жойлашган тиббиёт билимгоҳида ёшлар комитети котиби бўлиб ишлаган, ҳозирги кунда райижроком ходими экан.

— Наргиза, сезаяпсизми, ёшлар ташкилотларининг обрўси бир пайтдагиларга нисбатан...

— Тушундим саволингизга, — гапимни бўлди у. — Ҳақиқатан ҳам бир пайтлар одамларнинг, жамиятнинг бизга бўлган муносабати бошқача эди. Мен ишлаган билим юртида ҳам барча тадбирлар ёшлар ташкилотининг иштирокисиз ўтмасди. Ҳозирги аҳволга тушиб қолишимизга, менингча баъзи бир ходимларимиз ҳам сабабчидай. Уларнинг орасида ёшларни ортидан эргаштира олмайдиганлари ҳам бор эди.

— Сизнингча, қандай қилиб ташкилотимиз обрўсини тикласа бўлади?

— Ҳаммаси етакчига боғлиқ. У ҳаракат қилсин. Қандай қилиб бўлса ҳам бугун берган ваъдасининг устидан эртага чиқсин. Чунки ваъда вафоси билан қадрли. Ўшандагина тенгдошлар ишончини қозонамиз ва сафимиз кўпаяди.

Сергели районида етти мингдан ортиқ Ёшлар Иттифоқи аъзоси бўлиб, уларнинг кўпчилигини ишчи-ёшлар ташкил қилади. Бу камми, ёки кўпми?

Юксалиб келаётган бир район учун бу ўртача ҳол, менимча. Лекин Ёшлар Иттифоқига аъзо бўлувчилар сони ҳам етарли. Масалан, 300-мактаб-лицейнинг 9-синф ўқувчилари ташкилотга кириш истагини билдиришди. Танлаб олинган, қобилиятли болаларнинг бу хоҳиши ҳаммамизни қувонтиради. Улар лицейда эрталабдан то соат бешгача машғулотлар ўтказишади. Шу сабабли уй вазифаси берилмайди. Унинг ўрнига ўқувчилар жамоат ишлари билан шуғулланишади. Район ёшлар комитети ёрдамида тоғларга чиқишади, қизиқарли ўйинчлар ўйлаб топишади.

Суҳбатимиз сўнгида Сергей:

— Вақти келиб ёшлар ташкилотлари аъзоларининг сони кўпаяр. Лекин, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи ҳозирча рўйхатдан ўтган ёшлар ташкилоти ҳисобланади. Шу сабабли унинг фаолияти ҳақида кўпроқ ёзиб турилса ёмон бўлмасди...

Шайдо ХУДОЁРОВА.

ҲУҚУҚШУНОС ХИЗМАТИНГИЗДА

Н. Ашуров: Мен спорт-техника клубида ўқитувчи бўлиб ишлайман. Бир ой ўқув ва 2 ой меҳнат отпускасида бўлдим. Мазкур давр учун товон пули берилмади. Шу тўғрими!

Жавоб: Ҳа, тўғри. Чунки, товон тўловлари 1апрелдан эътиборан ҳаётга тадбиқ қилина бошлади. Отпуска пуллари эса аввал ишланган, масалан 1990 йил 1 апрелдан 1991 йил 1 апрелгача меҳнат қилинган ҳисобидан белгиланиб тўланади.

М. Шорустамова: Болаларимнинг отаси Тошкентдаги 1-қурилиш бошқармасида ишлайди. Мен эса оилавий шароитимиз туфайли меҳнат қилмаяпман. Болаларга товон пули ҳамда кийим пули тўловларини олиш учун эримнинг иш жойидан расмийлаштирилган. Аммо бир мартагина бундай тўловларни олдим холос. Кейин умуман бермай қўйишди. Товонларни тўлаш тартиби ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Бозор муносабатига ўтиш туфайли болалар учун белгиланган товон пули, кийим-кечак олиш учун ҳар чоракда бериладиган пуллар болаларнинг онасининг иш жойидан расмийлаштириб тўланади. Агар она ҳеч қаерда ишламайдиган бўлса у ҳолда болаларнинг отасининг иш жойидан берилади. Бордию ота ҳам она ҳам ишламасалар район ижтимоий таъминот бўлимида расмийлаштирилиб тўланади.

Н. Ҳамидов: Мен катта ишлаб чиқариш бирлашмасига бухгалтер бўлиб яқинда ишга кирдим. Пенсия жамғармаси ва у қандай мақсадлар учун ишлатилишини билмоқчи эдим.

Жавоб: Амалдаги тартибга кўра корхона, муассаса, ташкилотларда, шунингдек давлат ва жамоа хўжаликларида банд бўлган ишчи, колхозчи, хизматчилар иш ҳақи жамғармасининг 26 фоизидан пенсия жамғармаси ташкил топади. Бунда ишчи-хизматчилар ва жамоа хўжалиги аъзоларининг иш ҳақларига таъсири бўлмайди. Борди-ю 26 фоизли жамғармани 100 фоиз деб қабул қилсак унинг 19,5 фоизи ижтимоий суғурта жамғармасини, 80,5 фоизи пенсия жамғармасини ташкил қилади.

Ижтимоий суғурта жамғармасидан корхона, муассаса, ташкилотлар вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақасини, ҳомиладорлик нафақасини, бола туғилиши, дафн маросимини ўтказиш, меҳнаткашлар ва болаларни соғломлаштириш тадбирларини уюштиришга сарфланадиган маблағларни тўлайдилар.

Пенсия жамғармасидан эса давлат пенсияси, жумладан ишлаётган пенсионерларнинг пенсияси тўланади. Шунингдек бола 1,5 ёшга етгунча уни парваришлаш ва 1,5 ёшдан 6 ёшга тўлгунича бериладиган нафақалар ҳам шу пенсия жамғармаси ҳисобидан берилади.

Абдужалил ҲАСАНОВ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ВИЛОЯТЛАРИДА

УМИДВОР НАТИЖАЛАР

Қўшкўпир районида сут ва гўшт анча кўп етиштириляпти. Бу шахсий ёрдамчи хўжаликларга тўла-тўкис ёрдам кўрсатиш режасининг амалга оширилиши натижасидир, деб хабар беради ЎзТАГ мухбири.

Район деҳқончилик-саноат уюшмаси кенгаши хўжаликларнинг идоралари билан биргаликда аҳолини чорва моллар, паррандалар ва улар учун ем-ҳашак билан таъминлаб ўз олдиларига қўйилган вазифани уддаладилар. Ер ҳам етарли даражада ажратилди. Масалан, Олтибой Қурбонов номли колхозда кичик ферма эгаси бўлишни хоҳлаганларнинг илтимосларини тўла қондиришди, молларни ўтлатиб боқиш ташкил этилди, озуқа экинлари майдонлари кўпайтирилди. Томорқа ерларига ишлов бериш йўлга қўйилди, бу ерларда етиштирилаётган маҳсулотларни харид қилиш йўлга қўйилди.

Шахсий хўжаликларнинг эгалари ҳам катта фойда кўраётганликларини ҳис қилдилар. «Москва», «Коммунизм», Киров номли, «Тошкент» колхозларида бундай шахсий хўжаликлар кўп. Бу йил районда гўшт ва сут етиштиришни уч баравар кўпайтириш учун ҳамма шарт-шароит борлиги ҳисоблаб чиқилди.

ДАРОМАД ҚАЕРДАН КЕЛЯПТИ!

Охунбобоев номли совхознинг сут-товар фермаси кейинги тўрт йил ичида биринчи марта даромад келтирди. Ўтган йил якунига кўра ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 3600 килограмм сут соғиб олинди. Азизахон Акбарова, Маърифатхон Бўриқулова, Оминахон Отажонова каби илғор сут соғувчилар тўрт минг литрдан кўпроқ сут соғиб олишди.

Бундай натижалар аввалдан мўлжаллаб қўйилганди. Хўжалик мутахассислари маҳаллий шароитларни ҳисобга олиб, молларнинг зотига қараб уларни боқиш режасини ишлаб чиқдилар. Керагидан кўпроқ ем-хашак ғамланди. Молбоқарларнинг иши кўпайиб қолди — улар жониворларни бир кеча-кундузда 7 маҳал озиқлантирдилар. Бу эса ем-ҳашакдан тежамкорлик билан янада самаралироқ фойдаланишга олиб келди.

КИЧКИНА ДЕМАНГ БИЗНИ...

Бухоро яқинидаги Фрунзе номли совхозда ғайритабиий тажрибалар бошланди. Вилоят «Биоусул» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходимлари тупроқда чувалчанглар ёрдамида чириндиларни кўпайтириш усулини ишлаб чиқишмоқда.

Бу ерда кўпайтирилаётган чувалчанглар Америкадан олиб келинган ва улар Калифорниянинг қизил чувалчанглари деб аталади. Бу чувалчанглар ўзлари яшаётган ерларда органик моддаларнинг тўпланишига кўмаклашадилар.

АСОВ ДАРЁНИНГ БЎЙСУНДИРИЛИШИ

Ўрта Осиё кемачилиги Чалиш техника участкасининг радисти дарёчилардан ташвишли хабар қабул қилди. Инжиқ Амударё кутилмаганда йўналишини ўзгартиб сўл соҳилдаги Чалиш посёлкаси кемалар тўхтайдиган жойдан узоқлашиб кетди. Айни вақтда ўжар дарё Қорақалпоғистоннинг ўнг соҳилдаги Беруний райони далаларини сувга тўлдира бошлади.

Участкадаги мавжуд сузувчи кранлар ҳамда землесосларнинг ҳаммаси пароходлар тўхтайдиган қўшни ерларга юборилди. Гидромеханизаторлар туну кун тиним билмай ишладилар. Қисқа вақтда ўжар дарё эски ўзанига буриб юборилди. Чалиш техника участкасининг А. Жабборов, Т. Дўрмонов бошлиқ йўл усталари бригадаларининг жамоалари ўжар дарёни бўйсундириш учун иложи бўлган ишларнинг ҳаммасини қилишди.

Дарёдаги сув оқими кўпайиши натижасида у ўз йўлини ўзгартирди — Туямўйин тўғонини очиб юборишди. Чунки ҳозир Хоразм вилояти, Қорақалпоғистон ҳамда қўшни Туркманистон Тошховуз вилояти ерларининг шўрини ювиш учун сув керак.

Энди Амударёнинг ана шу қисмида кемалар жадвалга мувофиқ қатнай бошлади. Йўловчиларни ва юкларни ташийдиган баржаларнинг ҳаммаси жадвалга мувофиқ қатнамоқда.

ИЧКИ ИМКОНИЯТЛАР ҲИСОБИДАН

Олтинкўл трикотаж бирлашмасининг ходимлари ҳар куни тушлик учун 7 сўмдан пул ола бошладилар. Компенсация билан бирга ўртача ойлик маош эса қарийб 1 минг сўмга етди.

Жамоа ўтган йили ишлаб топган бир ярим миллион сўмлик соф фойда туфайли меҳнаткашларни ижтимоий жиҳатдан ана шундай ҳимоя қилиш мумкин бўлди. Бу фойда трикотаж буюмлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирган иккита янги бўлим ҳисобидан олинди. Айни вақтда корхонада уй-жойларни ремонт қилиш ва қуриш, аҳоли учун газламалар бўяш юзасидан пулли хизматлар тармоғини ҳам кенгайтира бошладилар.

Ф. Хўжаев номли 1-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасида кейинги йилларда кўп ўзгаришлар содир бўлди. Уларнинг энг асосийларидан бири корхонага чет эл дастгоҳларининг ўрнатилишидир. Шундай дастгоҳлардан бири 10-цехдан ўрин олди. Бу автомат линия «Десма» номи билан аталади. Уни бошқариш кўп йилдан бери меҳнат қилаётган ишчиларга топширилаётир. Валентина Блинкова бу дастгоҳни меъёрида ишлата олишни йўлга қўйиб олди.

Ойшахон Қурбонова сурати.

Яна мавзуга қайтиб

ҒАШИМИЗГА ТЕГМОҚДА

ҲОЗИРГИ танглик вақтида ит, мушук сақлашга не ҳожат?! Ўтган йил Ўзбекистон радиосида «Қармоқ» эшиттиришининг хабар қилишича, кўп қаватли уйларда ит, мушук сақлаб одамларнинг асабига тегаётган одамлар ҳақида ҳикоя қилинди. «Қармоқ» маълумотига кўра, 1991 йилда қарийб 1,5 минг ит катталар ва болаларни тишлаб, бегуноҳ одамларга тан жароҳати етказган. «Тошкент оқшоми»да ҳам бу ҳақда эълон қилинган қатор мақолалар, айниқса «Ит дастидан дод!» мақоласида билдирилган фикрларга қўшиламан.

Ҳозирги озиқ-овқат танқислиги пайтида ит, мушук асровчиларга қатъий чора кўрилиши пайти келмадимикин? Қоида бўйича кўп қаватли уйларда ит, мушук сақлаш учун маҳалла розилиги, ЖЭК рухсатномаси ва медицина рухсатномаси бўлиши керак. Бироқ шунга қарамай кўп қаватли уйларнинг ҳар бир йўлакларида 2—3 тада: ит, мушук сақловчилар сони кўпайиб бормоқда. Улар кўчаларни ифлослантиришдан ташқари одамлар тинчини бузиб, уларнинг ҳаловатини йўқотмоқдалар. Масалан: эрта тонгда ва оқшомга яқин Тошкент шаҳридаги Тельман, М. Горький, Бобур, Ғалаба ва Миллий боғ (аввалги Комсомол кўли)ларда бўлсангиз итлар, мушуклар «ўйинини» кўрасиз. Улар хиёбонларни ифлослантириб, кишиларга ҳалақит беради.

Биргина бизнинг «Марказ—2» даги 24-уйда ўндан ортиқ ит, мушук сақловчилар бор. Улар дастидан дод! Айни уйқуга кетар палласида бири вовуллайди, бири миёвлайди, хуллас кишига ором бермайди.

Сўнгги маълумотларга қараганда шаҳримиздаги кўп қаватли уйларда 50 мингдан ортиқ ит ва мушук сақланар экан. Агар яхшилаб мушоҳада қилиб кўрсак бу ҳеч кимга фойдаси йўқ маҳлуқларни сақлаш ва шундоқ ҳам озиқ-овқат танқислиги вақтида боқиш кимга керак, ахир? Бу тўғрида бошқа «оқшомхон»лар фикр-мулоҳазасини ҳам билишни истардик.

Малик ҲАСАНОВ,
журналист.

«ИТЛАР ДАСТИДАН ДОД!»

УШБУ МАҚОЛА («Тошкент оқшоми», 13.01.92)-ни ўқиб, шундай хулосага келдим: ҳозир Тошкентда итлар жуда кўпайиб кетди. Уларни урчитиб кўпайтирувчилар ва ит савдоси билан шуғулланувчилар эса янада кўп.

Қўшнимнинг зотдор ити бор, ундан зот олиш учун урғочи итларни олиб келишади, унга «қўшиб» кўпайтиришади. Қўшним итининг бу «хизмати» учун урғочи ит эгасидан 50 сўм олади. Эшитишимча бундан кўпроқ олувчилар ҳам бор эмиш.

Яшаш жойим «Черданцева—1» даҳаси. Бу ерда ҳар бир хонадонда (квартирада) ит боқишади. Қизим ҳам, хотиним ҳам итдан қўрқади. Айниқса кечқурунлари ТУРКВО штаби хиёбонларидаги гала-гала итларни кўриб, қўрқиб-писиб четда юрамиз. Менинг назаримда бизларни қўрқитиш учун қилинаётган ишга ўхшайди, бу.

Қизимнинг гапига қараганда, итнинг одам соғлиғи учун фойдаси бор эмиш. Ит билан сайр қилувчининг юраги бақуввват бўларкан. Балким қизимнинг гапи ростдир, арслондек ит билан юрганингдан кейин, албатта юрагинг бақувват бўлади-да.

Яқинда бир қўшним отасининг 80 ёшга тўлганлиги муносабати билан наҳорги ошга таклиф этди. Эрталаб «Еттитерак»ка бордик (Қўшнимнинг отаси ўша маҳаллада яшарди). Ошдан қайтишда мен «Халқлар дўстлиги» бекатида машинадан тушиб қолдим. Ишга боришга ҳали эрта эди, шунинг учун пиёда юриб «Бешёғоч» томонга кетдим. Биламан, бу маҳаллалар ўзбеклар кўп яшайдиган жойлар эди. Атоқли шоиримиз Ғафур Ғулом ҳам шу ерда яшаганлар. Абдулла Қодирий Абулқосим мадрасасида таҳсил кўрганлар. Ҳозир эса «Халқлар дўстлиги» хиёбонида улуғ шоиримиз Алишер Навоийга ёдгорлик ўрнатилиб, «Навоий боғи» ташкил қилинди. Ҳаммаёқ гулзор, лекин бу ерда эрта тонгда сайр қилиб юрган тўда-тўда итлар таъбимни хира қилди. Итлар кўм-кўк майсалар устида чопишар, сакрашар, эгалари эса виқор билан улар «бажарган ишлар»ни кузатишар, мазза қилишарди. Узоқда битта-иккита милиционер ҳам кўринди, аммо улар лоқайд, индашмас ёки итлардан қўрқишарди. Бу манзарани кўриб жуда хафа бўлдим. Бу не ҳол?!

«Ит қопмас, от тепмас дема» деган мақол бор. Итларнинг қопгани тўғрисида эса кўплаб эшитиб турибмиз. Уларнинг йўлкаларда гулларга, буталарга «оёқ кўтаришлари»ни ҳамма билади.

Бундай ҳол яна қанча давом этиши мумкин ахир?!

Зиёдилла ЭРГАШЕВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат муаллимчилик олий билимгоҳининг ўқитувчиси.

Навоий қудрати

«ТУРК НАЗМИДА ЧУ ТОРТИБ МЕН АЛАМ...»

ЯҚИНДА Қўлёзмалар институти илмий кенгаши ёш олим Дилшод Райҳонов тайёрлаган илмий тадқиқот ишини муҳокама этди. Унда Шарқий Туркистон XVIII—XIX асрлар адабий ҳаётида Алишер Навоий асарларининг ўрни ва аҳамияти ҳақида сўз юритилади. Маълум бўлишича, уйғур адабиёти бевосита Алишер Навоий ижоди таъсирида, уни кенг ўқиб ўрганиш асосида гуллаб ривож олган экан. Шоир асарлари ҳам ҳукмдорлар қошида, ҳам меҳнаткаш халқ назарида муҳтарам тутилар, шоирлар унга татаббулар бағишлаб, адиблар достонларнинг насрий баёнига киришган, хаттотлар табаррук қўлёзмалардан нусхалар кўчиришиб, ҳофизлар Навоий ғазалларини куйга солишар экан. Яъни, буюк Алишер уйғур халқининг ҳам ўз севимли фарзанди, уйғур адабиётининг ҳам энг улуғ намояндаси саналар экан. Биз турк, туркман, татар ёки озарбайжон адабиётига назар солсак, яна худди шу ҳолатни кузатишимиз мумкин. Алишер Навоий барча туркий халқларнинг ўз шоири, мумтоз адабиётининг пешқадам намояндаси ҳисобланадики, бунинг ҳеч ажабланарли жойи йўқдир. Ахир, устоз ўзи «Лисон-ут-тайр»да лутф этганлар-ку:

Турк назмида чу мен
тортиб алам,
Айладим ул мамлакатни
яккалам.

Соҳибқирон Темур бирлаштирган юрт унинг вафотидан кўп ўтмай парчаланиб кетган бўлса, шоир асос солган маънавий дунё, тил бирлиги то XX аср бошларигача ўз яхлитлигини йўқотмай келди. Ироқда туғилиб, бутун умр ўша ўлкада яшаб ўтган Муҳаммад Фузулийнинг девони ва достонлари XIX аср охири XX аср бошларида Туркистон матбааларида 56 марта, Озарбайжонда бир марта нашр этилгани ҳақида маълумотлар бор. Фузулий Алишер Навоийни ўзига устоз деб билади. Назарий асослаган мажоз тариқига риоя қилади:

Тутсам талаби ҳақиқати
роҳи мажоз,
Афсона баҳонаси-ла
арз этсам роз,
Лайли сабаби-ла васфин
этсам оғоз,
Мажнун дили ила этсам
изҳори ниёз.

XVIII асрда яшаб ўтган туркман шоири Нурмуҳаммад Андалибнинг Ишқибодда босилиб чиққан шеърлар китобида шоирнинг Навоий ғазалларига боғланган 17 мухаммаси, Фузулийга икки, Убайдийга бир мухаммаси жой олган. Абдураҳмон Жомийнинг туркий тилида битган ажойиб ғазалига боғлаган мухаммаси эса айрича диққатга сазовордир:

Боқсам тўлар кўзимга
сиришк, ул қуёшга,
Йўқдур юзинг назарда,
кўзум тўлди ёшга,
Зулминг зиёда бўлди мени
дилхарошга,
Зулфинг хаёли тушгали
шўрида бошга
Ғам бошқа ўлтирур мени,
ҳижрони бошқа.
Пири муғон банда бўлиб,
пандин олгумен,
Бу навъ бирла дайр аро
шойиста бўлгумен,
Ушшоқ мазҳабинда йўқ
эрса уялгумен,
«Меҳробга не фарзки
мен сажда қилгумен,
Қилгумдурур сужуд мен
ул икки қошга».
Тутдим ўзимга дайр
эшигинда ҳаримни,
Итлар била сафолидин
ичдим
Зор айладим кўнгулга
солиб анча бимни
Ашкимни қон кўриб,
деди: кўргил етимни,
Бурни қонади, оғзи
етишганда ошга»,
Бўлди зиёда ишқ ўти
куйдургали мени,
Йўқ раҳм бирла бир
киши қайғургали
Ғамзанг балоси қаҳр
ила ёзғургали мени,
«Қошу кўзинг талошдур
ўлдургали мени,
Ўлдурмени-ю, қўйма
иковни талашга»,
Ул Андалиби хаста
мени — зора ўхшади,
Фарсуда жисм ғам юки
остида говшади,
Ушшоқ ўйини «Рост»
сурудида бошлади,
«Жомий бир оқ чекди,
анинг кўнгли юмшади,
Оҳим ўтини кўр, не асар
қилди тошга».

Албатта, Ишқободда ҳозирги туркман ёзуви асосида чоп этилган мухаммасни мен ўзбекча талаффуз қоидалари асосида кўчирдим. Аммо араб ёзувининг бир хислати ҳам шундаки, бу ёзув бир шакл билан ифода этган сўзларни туркман ўз лаҳжасига, уйғур ўз талаффузига, татар ёки қозоқ яна ўзига мослаб ўқиши мумкин. Улар Навоий ғазалларини, Андалиб ёки Фузулийни ўқир эканлар, бир-бирини тушуниб турадилар.

Ҳозирги кунда душанбелик тожикни қандаҳорлик афғон доим ҳам яхши англайвермайди. Аммо ҳофиз ғазаллари ва Низомий достонлари барча форсийзабон халқларга завқ бағишлаб олади. Алишер Навоийни юксак чўққига олиб чиққан назм ва наср тили ҳам худди шундай бутун туркий тилли халқлар учун умумийдир. Демак, ушбу тилда яратилган маънавий хазина ҳам яхлитдир, муштаракдир. Биз халқлар дўстлиги ҳақида гапирар эканмиз, барча туркий халқларнинг тил ва маънавият бирлигини, қадим турк тошбитиглари-ла Аҳмад Яссавий ва Юсуф Хос Ҳожибдан бошланган, Алишер Навоийга келиб мукаммал мазмуний ва шаклий яхлитликка эришган, Фузулий ва Машраблар давом эттирган бирликни, биродарликни унутмаслигимиз керак. Яқин ва Ўрта Шарқда эрамиздан олдинги минг йилликдан шакл ола бошлаган IX—XV асрларда юксак босқичига кўтарилган ягона минтақа маданияти жаҳоний аҳамиятга эга бўлган уч тилда — араб, форс, турк адабий тиллари асосида ривож олди ва бир ярим минг йиллик туркий тилдаги ёзма адабиёт унинг узвий қисми бўлиб, умумминтақа маданиятимиз ўз яхлитлиги ва мукаммаллигини йўқотади. Алишер Навоий даҳосининг алоҳида қиймати ушбу умумтурк тилидаги бадиий ижод намуналарини энг юксак чўққига чиқариб, турк эли маънавий мамлакатини яккалам этганлигидадир.

Форс тилидаги адабиёт турли маконларда ривож топди. Масалан, Озарбайжон форсийзабон шеърияти, Ҳинд форсийзабон шеърияти, Мовароуннаҳр форсийзабон шеърияти ва бошқалар тилга олинади. Булар барчаси бир улуғ адабиётнинг таркибий қисмлари ҳисобланади.

Худди шунингдек, туркий тилдаги Ўрта асрларда яратилган шеърият Шероз мактаби, Ироқ мактаби, Ҳирот (ёки Хуросон) мактаби, Самарқанд — Бухоро (ёки Мовароуннаҳр) мактаби кейинги XVII—XIX асрларга келиб Хоразм адабий муҳити, Қўқон, Қашқар (Шарқий Туркистон), Қозон-Уфа (Волгабўйи), Озарбайжон (Кавказ орти) адабий муҳитлари каби доираларда ривож олди ва айрим шева ўзига хосликларини унутмаган ҳолда тан олиш керакки, булар барчаси тил ва мазмунда умидлилик ва муштаракликка эга эдилар. Бу муштаракликнинг камолоти бевосита Алишер Навоий бадиий қудрати билан боғлиқдир.

Муҳаммаджон **ИМОМНАЗАРОВ,**
филология фанлари доктори.

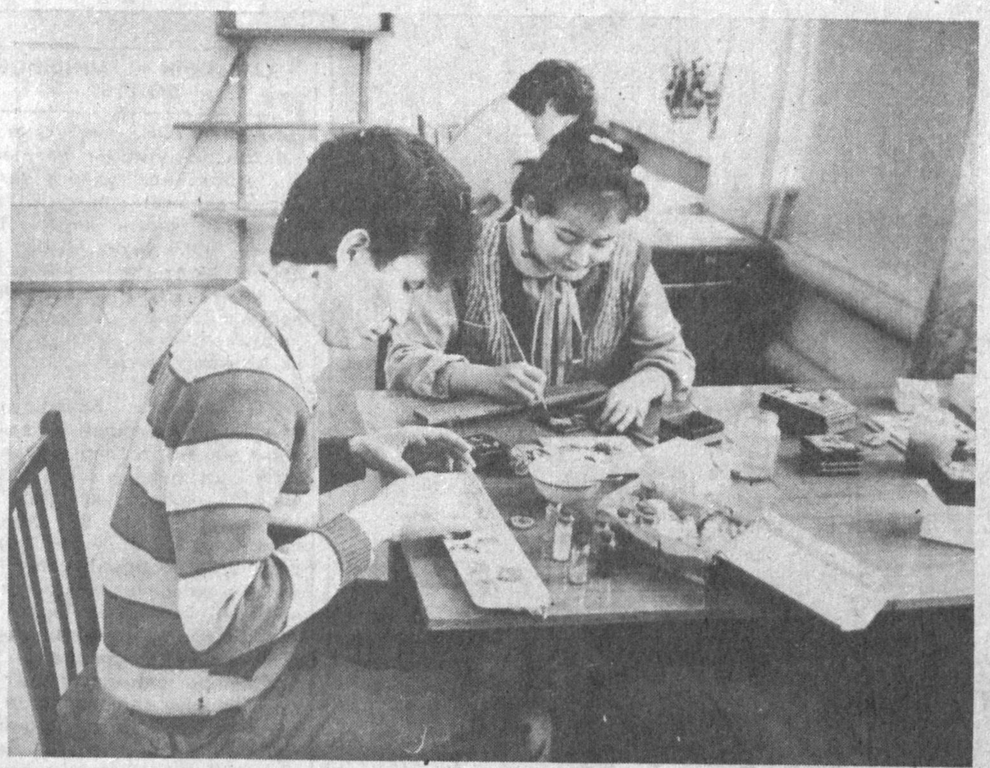

«УСТО» бирлашмаси аъзолари студия қошида, шарқ миниатюралари сирларини тўла ўргатиш мақсадида шаҳар болалар ва ўсмирлар ижодий марказини ташкил қилдилар. Марказ сентябрь ойида ташкил қилинганига қарамасдан унинг аъзолари 50 га яқинлашиб қолди. Бўлажак мусаввирлар ўз маҳоратларини кун сайин ошириб бормоқдалар. Марказга Хуршид Назиров жамоатчилик асосида раҳбарлик қилмоқда.

СУРАТДА: марказ қатнашчилари Дилафрўз ва Сафар машқ устида.

Андрей Пишненко сурати.

Кўпнинг кенгашига

КИТОБ — МУҚАДДАС

КИТОБ бир неча минг йиллар аввал пайдо бўлган, бу даврда у турли хил кўринишларни олган. Бобилликлар, оссурияликлар ва бошқа қадимги халқлар китобни лойдан тайёрлашган.

Хитойда эса дастлаб китобни юпқа бамбук пластинкаларга ёзишган ва пластинкалардан пишиқ тизимча ўтказиб қўйишган. Кейинчалик хитойликлар ўз китобларини мўйқалам ва туш билан ипакка, милодий II асрдан бошлаб қоғозга ёзишган.

Шу тариқа китоб ёзиш, уларни авлоддан-авлодга ўтказиб бориш, халқимиз анъаналари, урф-одатлари ва билимлар мажмуаси билан танишишга имкон берган. Китоб инсоният томонидан яратилган барча мўъжизалар ичидаги энг буюк мўъжизадир.

Энди мавзуимизга ёндошиб келсак, ҳозирги давримизда оила, китоб тушунчалари эгизакдек гўё.

Оила ўзи нима? Оила бу табиатнинг шоҳ асарларидан биридир. Бизнинг ҳозирги жамиятимизда оила мавқеи, болалар тарбияси, оилавий муҳаббат каби қатор муаммоли мавзулар диққатимизни ўзига тортади. «Яхши оила қандай бўлиши керак?» деган савол ҳар биримизнинг хаёлимиздан ўтади.

Оиланинг энг асосий аъзоси — бу фарзанддир. Фарзанди бор оиланинг келажаги бор, дейди халқимиз. Ана шу фарзандни келажакка муносиб инсон қилиб етиштириш учун ота-она, жамоатчилик эринмай, жиддий эътибор беришлари керак. Қадимда халқимизда ажойиб одат бор эди. Бу «Бир болага етти маҳалла ота-она» деб аталарди. Ҳозир кўпчилик кўп қаватли уйларда яшайди. Қўшниси ким, унинг фарзанди бўш вақтида нималар билан шуғулланаяпти — бу билан ҳеч кимнинг иши йўқ.

Ҳар бир халқ ўз болаларининг бахтли бўлиши учун қадимдан курашиб келган. Буни авлодлардан авлодларга ўтиб келган маънавий хазина — китоблардан билса бўлади. Ана шундай китоблардан бири — Шарқда машҳур бўлган «Қобуснома»дир. У XI асрда форс-тожик тилида яратилган ва халқнинг оила тарбиясини амалга оширишда ёрдам берадиган қўлланмалардан бўлиб қолган.

Ота-она бола тарбиясида бир ёқадан бош чиқариши зарур, агар ота бошқача, она бошқача талаб қўйса, болада иккиюзламачилик аломатларини кўрамиз.

Ўзбек халқи аждодлар хотирасини муқаддас деб билади. Асрлар давомида халқ яратган тарбия силсиласи авлоддан авлодга ўтиб келган. Ўтган асрларда оила тарбияси бола тарбиясининг асосий шакли бўлган. Ўзбек халқи ҳаётининг оғир шароитларига қарамай, ўз фарзандларини тарбиялашда ажойиб анъаналарни яратган. Ўзбек халқининг анъаналари барқарордир. Улар замонавийлик, миллий ўзига хослик билан, ўтмишнинг эзгу хотиралари билан, халқ ҳаётининг қаҳрамонлик тарихи билан уйғунлашиб кетган.

Қўшиқ ўзбек оиласида тарбиянинг муҳим воситасидир. Кичиклигида болага айтиладиган қўшиқ — бу алладир. Бешикда ётган бола учун айтилаётган қўшиқ тушунарли бўлмаса-да, аммо эркалаш сўзи, майин куй унга яхши таъсир кўрсатади.

Оилада болаларни тарбиялашда эртак, топишмоқ, тез айтиш ва достонларнинг алоҳида ўрни бор. Асрлар оша меҳнат ва кураш жараёнида вужудга келган, халқ донишмандлигининг ифодаси бўлган халқ поэтик ижоди қадим замонлардан буён мутафаккирнинг, жаҳон адабиётининг улуғ намояндаларининг ижодий камолотида асосий омиллардан бири бўлиб хизмат қилиб келган.

Эртак ва достонлар ёш авлодни халқпарварлик ва ватанпарварлик, ростгўйлик ва тўғрилик, меҳнатсеварлик ва камтаринлик, мўйсафидларга, аёлларга ҳурмат билан муносабатда бўлиш, кичик ёшдаги болаларга ғамхўрлик, инсонийлик, душманга шафқатсизлик руҳида тарбиялашда катта хизмат қилади.

«Ўзбек халқ эртаклари», «Илон пари», «Олтин балиқ» ва бошқа бир қанча эртаклар тўпламлари бор. Бу тўпламларнинг оилаларда бўлиши, ундан болалар тарбиясида муҳим восита сифатида фойдаланиш зарур. Болалар севиб тинглайдиган «Бўғирсоқ», «Зумрад ва Қиммат», «Шолғом», «Бўри билан эчки болалари», «Уч оға-ини ботирлар» ва яна қатор шу каби эртаклар катта тарбиявий аҳамиятга эга. Эртаклардаги фавқулодда ҳодисалар, қизиқарли сюжетлар эса улар учун тамоман янги бир дунё бўлиб кўринади.

Эртаклар сингари достонлар ҳам ўз характерли хусусиятига эга. Достон деб эслаганимда, ўтмиш хотиралари кўз ўнгимда жонланиб кетади.

Эсимда, мен ўшанда 11—12 ёшли қизалоқ эдим. Бувим ва бувам «Ишчилар шаҳарчаси»даги кичкинагина ҳовлида амакимиз билан яшашарди. Биз уларни кўргани ҳар ҳафта келиб турардик. Айниқса, қишда келиш кўпроқ ёқарди, чунки қишда бувам боғ ишларидан қутилиб, ўрик ўтинидан чўғ олдирилган танча четида дам олиб, китоб ўқиб ўтирардилар. Улар ўқийдиган китобларнинг номлари хотирамга жо бўлиб қолган. Чунки, ҳозирда бу китоблар менинг китоб жавонимда сақланади. Биз боришимиз билан бувам хурсанд бўлиб кетардилар.

— Ана китоб ўқиб берадиган келди, — дер эдилар. Узун қиш тунида танча чеккасида ўтириб, китоб ўқиб берардим. Бувам эса бош тебратиб, кўзларини юмиб жон қулоқлари билан тинглардилар. Тун яримдан ошганда бувим уйғониб қолиб, «Китобингиз қурмасин, боламни чарчатдингиз», — деб бувамни койирдилар. Мен эса жуда берилиб ўқирдим. Чуки бу достонлардаги воқеалар ривожи, давоми қандай бўларкин, деган савол мени ўз ҳолимга қўймасди. Мен китоб ўқиб турганимда бувам сандал ичидаги чўғ устига қўйилган чойнакдан менга қайноқ ҳинд чойини қуйиб берар эдилар. Бу китобларни ҳали ҳануз севиб ўқийман, хотирамда сақлайман. Бу китоблар менда адабиётга кучли ҳавас уйғотганлигини ҳис этаман. Бу достонлар «Гўрўғли», «Юнус пари», «Мисқол пари», «Равшан», «Авазхон», «Ҳасанхон» деб номланади. Булардан ташқари машҳур «Минг бир кеча» бувамнинг токчаларида турарди. Мен «Гўрўғли», «Юнус пари», «Мисқол пари» достонларини ўқиб берганимда ўша Гўрўғли султоннинг фарзандсизлик ғамига ботгани, фарзанд тилаб худога ёлборганлари бувамга жуда таъсир қиларди:

Ўғилдир давлатнинг боши
Қиз ҳам бўлса кўнгил ҳуши
Фарзанд керакдир йигитга...

деб нола қилиши, бу сўзларнинг маъносини англасам-да, бувамнинг бир сўзлари хотирамда михланиб қолган.

— Кўрдингми болам, Гўрўғли султон бўлиб, аркону давлат эгаси бўла туриб нола қилаяпти. Чунки уни ҳаётнинг давомчилари, болалари йўқ. Худога шукр, султон бўлмасам ҳам, ўлганимда бел боғлайдиган азамат ўғилларим, набираларим, «отам» деб йиғлайдиган қизларим бор. Менинг энг катта бойлигим шу, — деган эдилар.

Ҳа, бу ҳаммаси хотира бўлиб қолди. Келинг азизлар, ўтмишга, ота-боболаримиз ҳаққи-ҳурмати назар ташлаб, улар қилган энг ажойиб ишларни давом эттирайлик. Фарзандларимизга халқимиз севиб келган эртак ва достонлардан ўқиб берайлик. Ҳар бир хонадонда фарзандларимизнинг севимли китоблари яшаб, нур, зиё таратиб турсин.

Маҳфуза **ҚОРАХЎЖАЕВА,**
Абу Райҳон Беруний номли Тошкент Давлат техника дорилфунунининг ўзбек тили кафедраси ўқитувчиси.

Ҳамдўстлик янгиликлари

● БАРНАУЛ. Германиядан инсонпарварлик ёрдами юклари ортилган АН—22 самолёти Барнаул аэропортига келди. Унда тиббий асбоблар ва 39 тонна дори-дармон бор. Германиянинг «Азельборн» фирмаси сўнгги икки ҳафтада Олтой ўлкаси аҳолисига юборган хайрия ёрдами иккинчи марта келтирилди. Фирма Олтойнинг немис миллий райони билан мустаҳкам алоқа ўрнатди. Мутахассислар бу ерда новвойхона ва пишлоқ заводини жиҳозладилар ва ҳозир ходимларни Германиядан юборилган асбоб-ускуналарда ишлашга ўргатмоқдалар. Навбатда яна бир иншоот — кўчма гўшт комбинати турибди. Бу корхона Олтойнинг бир неча чўл районидаги деҳқон ва фермер хўжаликларига хизмат қилади. Фақат 127 минг немислар эмас, Олтойда ёнма-ён яшаётган руслар, украинлар, қозоқлар ва бошқа миллатларнинг вакиллари ҳам ҳозирги қийин даврда Германиянинг яхши мададини сезиб турибдилар.

● МОСКВА. Ҳарбий бюджетни ва қурол-яроғларни қисқартиришдан олинадиган маблағ ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий муаммоларини ҳал этишга, аввало уй-жой қурилишига сарфланиши керак, деб ҳисоблайди ҳарбий хизматчилар мустақил касаба уюшмаси ижроия комитетининг раиси полковник Александр Максимов. Россия Президенти Борис Ельциннинг қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш соҳасида республика сиёсати тўғрисидаги баёноти муносабати билан шундай қилиш учун шарт-шароит вужудга келди, деб таъкидлади у. Можаролар чиқишига йўл қўймаслик учун ҳарбий хизматчиларни ижтимоий жиҳатдан таъминлаш чораларини дарҳол амалга ошириш зарур, деб таъкидлади Максимов. 1991 йилда умуман мамлакатда армия учун уй-жойларга доир қарзлар 30 минг квадрат метрдан кўпроқни ташкил этди. Чет эллардан олиб чиқилаётган қисмлар таркибидаги юз мингдан ортиқ офицер ва прапоршчикларнинг собиқ СССР ҳудудида уй-жойлар йўқ.

● ДУШАНБЕ. Тожикистон Республикасига ахборот йўллари тўсилиб қолди. Барча рўзнома дўконларида марказий даврий нашрларни сотиш тўхтатилди. Чунки «Союзпечать» раҳбарлари бу рўзномалар нархини шу қадар ошириб юбордиларки, оддий кишилар уларни харид қила олмай қолдилар.

Маҳаллий почта ходимлари юз берган аҳволдан чиқиш йўлларини зўр бериб излашмоқда. Воситачилар хизматидан воз кечиб, рўзномаларни чиқараётган нашриётлар билан бевосита алоқа ўрнатиш бундай аҳволдан чиқишнинг йўлларидан биридир.

Давлат идораларида нима қилсак экан, деб ўйлаб ўтиришган бир пайтда ишбилармонлар енг шимаришди. Душанбеда «Союзпечать» ташкилотининг рақиблари — «Икар» фирмасининг вакиллари ишга киришдилар. Улар даврий нашрларни тарқатиш билан шуғулланишмоқда. Ҳозирча улар «Известия» рўзномасини сотишяпти. Фирма раҳбарларининг хабар қилишларига қараганда улар бошқа нашрларнинг таҳририятлари билан ҳам матбаа асарларини муштарийларга етказиш тўғрисида шартнома тузиш ниятидадирлар.

● ОЛМАОТА. Қозоғистонда 16 декабрь куни давлат байрами сифатида нишонланади. «Байрам кунлари тўғрисида» кучга кирган қонунга кўра республикада шундай байрамни нишонлашга қарор қилинди. Маълумки, 1991 йилнинг шу кунида Қозоғистон парламенти Қозоғистон республикасининг давлат мустақиллигини эълон қилган эди.

22 март куни нишонланадиган Наврўз байрами — янги йилнинг бошланиш куни ҳам иш куни бўлмайди. Аввалги байрамлардан янги йил, халқаро хотин-қизлар куни, меҳнаткашлар халқаро бирдамлиги куни, ғалаба куни нишонланадиган бўлди.

Тараққиёт уфқлари

ҲИД ОҒИРЛИГИ ЎЛЧАНДИ

ЯПОН олими И. Окахата ҳиднинг оғирлигини аниқлашга муваффақ бўлди. У қўш қаватли липиддан фойдаланиб, тўқима мембраналарининг компонентларидан бирида ҳидли моддаларни адсорбция (ютиш) қилиш хусусияти борлигини билиб олди. Бунда нанограммаларни ҳам аниқлай олувчи ўта юқори аниқликка эга кварц кристалларига эга тарозидан фойдаланилди. Ҳидли органик моддалар молекулалари сувдан кўра органик эритувчилар (ёғлар, мойлар)да яхши эриши ҳисобга олинган ҳолда иш кўрилганлиги ҳам аҳамиятли бўлди. Ушбу усулдан косметикада ва озиқ-овқат саноатида кенг фойдаланиш мумкин.

ҚОН КАМАЙГАНДА

ИНГЛИЗ олими П. Сениор «Дельта биотехнолоджи» компаниясида одамнинг сунъий гемоглобинини синтез қилиб олишга эришди. Пиво ачитқиси штамми геномига кислородни тўқималарга етказиб берувчи қоннинг муҳим компонентини киритдилар. Натижада штамм тўқималари ўзга оқсиллар қаторида гемоглобинни ҳам ишлаб чиқара бошлади. Сўнгра бу гемоглобин одам организмидан ажратиб олинди. Таклиф қилинган усул киши турли ҳалокатларга ёки касалликка дучор бўлиб қони камайиб кетганда қўлланилиши катта самара беради деган фикрлар билдирилди.

КУТИЛМАГАН НАТИЖА

СИБИРНИНГ Енисей дарёси юқори қисмларида ўтказилиб келаётган археологик қазиш кутилмаган натижаларга олиб келмоқда. Майна посёлкаси атрофларида топилган лойдан ясалган ҳайкалчалар ва бошқа қатор буюмлар Давлат Эрмитажидан жой олган. Топилган буюмлар қадимийлиги ва Ўрта Осиё ҳудудида топилган буюмларга ўхшашлиги билан қизиқиш туғдиради. Бу сибирликларнинг Яқин Шарқдан борган кишиларми ёки европаликларми деган саволга жавоб беришни янада қийинлаштиради. Масалан, 1990 йили топилган «тош ўғир» бундан 11 минг йил олдин ясалган бўлиб, ғалла майдалашда фойдаланилган.

ЧУҚУР ҚУДУҚЛАР

ГЕРМАНИЯДА чуқурлиги 10 километр бўлган қудуқлар қазишга киришилди. Бавариянинг Виндишешенбах номли шаҳарчасида қазила бошланган қудуқ қачонлардир мавжуд бўлган Пангею қитъасининг тузилишини аниқлашга ёрдам беради. Худди мана шу шаҳар ўрнида ер қаърининг Африка, Евросиё ва Шимолий Америка — Гренландия локембрий блоки учрашган бўлиб, машҳур Богем тоғ массивидаги унча чуқур бўлмаган кристаллик жинсларни ўрганиш изланишлар мақсади қилиб олинган. Шаҳарнинг 30 километр чуқурликдаги шимолий — ғарб қисмидан жанубий шарққа қараб йўналган сейсмик профилини ўрганиш дастури ҳам ана шу изланишларга сабаб бўлди. Ҳозир қудуқлар чуқурлиги беш километрга яқинлашиб қолди, олинаётган маълумотлар ўта қизиқарлилиги хабар қилинади.

Қудрат **АҲМЕРОВ,**
муҳандис.

Ошкора изҳор

АДАШГАН БЕСАБР ҚИЗ

Азиз оқшомхон!
Ҳаётда шундай воқеалар бўладики, уларни эшитиб беихтиёр ҳайратланасан киши. Менинг суҳбатдошим на раҳбар, на бирон касб эгаси. У, ўзининг тили билан айтганда, ўн беш ёшида ҳаёт сўқмоқларида қоқилган бир қиз.
У билан очиқ суҳбатлашдик. Суҳбатни ҳеч ўзгартиришсиз қоғозга туширишга ҳаракат қилдим. Мақсадим, балоғатга етган қизларга сабоқ бўлсин.

— Исмингиз нима?

— Гўзал.

— Кўринишдан анча ёш кўринасиз, нечанчи йилсиз?

— Менинг синфдошларим бу йил ўн биринчи синфда ўқишяпти. Мен эса ҳадемай она бўламан.

...Ҳеч кимга гап бермай сўзлаётган ёшгина келинчак билан шу тарзда танишиб тургандик, бирдан тиббиёт ҳамшираси кириб, ким нима учун келганини, бор шикоятини ҳозир қабул қиладиган шифокорга айтишини уқтириб хонадан чиқиб кетди.

Шифокор кўригидан ўтгач, Гўзал билан анча суҳбатлашдим. У мен ўйлаганчалик шўх, бижилдоқ ҳам эмас, аксинча ҳаётда адашган бир қиз экан.

— Мактабда яхши ўқимаганман. Кейин менинг ҳужжатларимни ҳунар мактабига бериб юборишди. Тикувчи бўлсам бўлибман, деган ниятда ўқишга қатнай бошладим. Бўлғуси касбимга анча қизиқиб ҳам қолдим. Бир куни ўқишдан уйга автобусда қайтаётсам, бир йигит менга қарайверди-қарайверди. Тасодиф эртасига ҳам бизни учраштирди. Кейин танишдим, бир кўришда бир-биримизни ёқтириб қолдик. Уйда кенжа фарзанд эдим. Олдимда опам, хизматда акам бўлгани учун мени турмушга бериш ҳақида оғиз очишмасди. Қисқаси, бир дугонамга йигитнинг адресини бердим-да, уйдан қочиб кетдим. Ота-онаси икки-уч кунга аллақаерга кетган экан, овсиним қайнисига ботиниб қаттиқ гап айта олмади шекилли, менга индамади. Ўша куни дугонам қўрқиб бизникига бормабди. Эртасига кеннойим билан акам келишди. Қайтиб боришни истамадим. Тўйимиз ҳам бўлмади. Ёшим кичиклиги учун ЗАГС никоҳдан ўтказмади...

— Шу воқеадан кейин биронта тўйга борган бўлсангиз керак, албатта. Ўшанда энг тўрда иззатда ўтирган келин-куёвларни кўрганингизда изтиробга тушмадингизми?

— Тушганман. Кейин аламдан бир йигит билан роса рақсга тушдим. У рашк қилди шекилли, уришиб қолдик. Кейин бир-биримиздан негадир совий бошладик. Унинг бир пайтлар менга айтган гаплари бачкана туюлиб кетди. Ҳозир шунчаки бирга яшаймиз, холос.

— Ота-онангизнинг сизга муносабатлари қандай бўлди?

— Отамнинг юраклари ёмон эди. Ҳа деганда «Тез ёрдам» чақириб турардик. Шу воқеадан кейин тўшакка михланиб қолганлар. Онам туну-кун уларнинг ёнида. Икковлари ҳам нафақа олишади, Отам оғирлашиб қолганларида мени кечирдилар. Лекин мен ўзимни кечира олмаяпман. Яқинда опамни турмушга беришди.

— Оила қурилгандан кейин икки ёш ҳаётида қандайдир ўзгариш бўлади. Келажакка бўлган ишончи ортади, мустақиллигини ҳис этади. Орзулар кетидан орзучалар туғилади.

— Йўқ, чунки орадан кўп ўтмай ўқишдан ҳам бўшатиб олишди. Ишонишмасмиш. Қолаверса у (турмуш ўртоғини шундай атади) ўлгудек рашкчи. Ҳозир унча-мунча кўчага чиқмаяпман. Ўзимга нотаниш бўлган жойларга боришга қўрқаман. Ҳаммадан ҳеч қаерни кўрмаганим алам қилади. Ўшанда акам билан қайтиб кетмаганимга пушаймонман, На дардлашадиган кишим, на дўстим бор...

— Бундан чиқди, ҳаётда ўзингизни адашган ҳисоблар экансиз-да.

— Ҳа. Келин бўлиб на сепини, на либосини кўрдим. Дўстларимдан, ўрганаётган ҳунаримдан айрилдим. Тағинам ота-онам кечирди. Ҳадемай фарзанд кўраман. Шифокорлар, барвақт фарзанд кўриш ёш умрга зарар, дейишяпти. Ҳали қонуний никоҳдан ўтмаганимиз учун, болага қандайдир справка билан туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома берилар экан. Ўйлаб қарасам, шошқалоқлигим туфайли ҳаётимда бўладиган энг эсда қоладиган ҳамма нарсадан айрилибман.

— «Эсиз ёш умр! — деб ичимдан хитоб келди. — Адашган бесабр қиз! Ўз иззатингни, ҳаётинг қадрини билмабсан!»

Гулчеҳра **УРИНБОЙ** қизи.

Пойтахтимиздаги 109-ўрта мактабдан учирма бўлган йигит-қизлар ҳозирда турли жабҳаларда меҳнат қилишмоқда. Бот-бот болалик, ўсмирлик даврларининг ширин онларини эслашаркан, мураббийлар қатори кутубхона ходимасини ҳам ёд этиб қўйишади. Машкура опа эса ҳамон ўша-ўша, ўқувчиларга қалб қўрини улашганча умр кечиради. Унинг тавсияси билан ўқилган қанчадан-қанча китоблар, ундаги қаҳрамонлар тақдири кўпдан-кўп инсонлар учун ҳаётий сабоқ, маънавий бойлик бўлганини бу ҳоксор мураббий қаерда ҳам билсин. Гўё дунёдаги барча кутубхона ходимлари ўзи каби батартиб, ўқишларга меҳрибон, китобнинг сеҳрли кучига ишонувчан. Улар эса касбга бўлган фидойилик билан мазмунли ўтиб бораверади.

Элмира Жалилова сурати.

ШАТРАНЖ ТАРИХИДАН

«ШОҲНОМА»ДА ЁЗИЛИШИЧА...

ШАРҚ халқлари орасида ўрта асрлардаёқ шатранж Ҳиндистонда кашф этилган деган фараз кенг тарқалганди. Улардан бири Фирдавсийнинг «Шоҳнома»сида баён қилинган. Жамҳур шоҳи вафотидан сўнг унинг ўғиллари Гав ва Галханд ўртасида тахт учун кураш бошланади. Галханд қўшини жангда мағлуб бўлиб, унинг ўзи тўсатдан вафот этади. Кичик ўғлининг ўлганидан хабар топган онаси Гавни қотилликда айблайди. Галханднинг жангда ҳалок этилмаганини исботлаш учун Гав мамлакатининг ҳамма бурчакларидан донишмандларни тўплайди. Улардан бири «жанг майдонини чизиб, қўшинлар ва саркардалар ҳаракатини тасвирлаб берди». Катакларга ажратилган тахтада у жанг жараёнини тасвирлаб, Галханд қўшинининг ҳалокатини кўрсатади, бунинг устига Галханднинг жангда ўлдирилмаганлигини исботлаб берган.

Шатранжнинг Ҳиндистонда келиб чиққанлиги ҳақидаги афсона бесабаб эмас. Биринчи асрлардаёқ Шимолий Ҳиндистонда тарамга ўйини кашф этилган бўлиб, ўйин 64 катакли тахтада шоҳ ва тўрт таркибли қўшин — филлар, уруш аравалари, отлиқлар, пиёдаларни тасвирловчи фигуралар билан ўйналарди. Фигуралар тахтанинг тўрт бурчагига жойлаштирилиб, соққа ташлаб ўйналарди. Эфталит давлатининг кенгроқ доирасида (унга Ўрта Осиё, Афғонистон, Шарқий Эрон ҳудудлари ҳам кирарди) V—VI асрларга келиб чатранг ўйини ихтиро қилинганди.

Мамажон МУҲИДДИНОВ,
тарих фанлари номзоди.

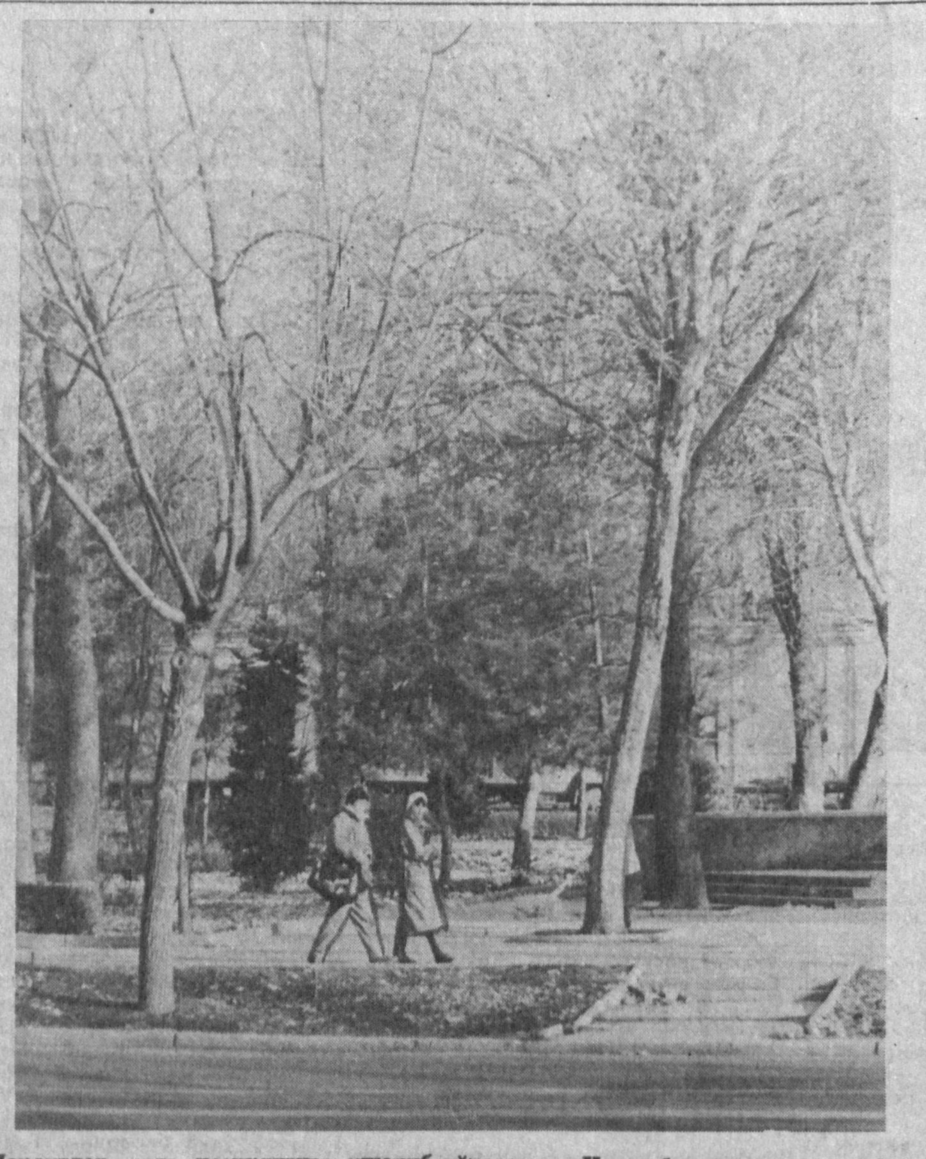

Дарахтлар, ҳаво иссиқлигига ишониб, уйғонманг. Ҳали баҳор келгани йўқ...
Андрей Пишненко сурат-лавҳаси.

ҲАР ЙИЛИ 48 МИЛЛИОН ДОЛЛАР

ВАШИНГТОН. Маҳбуслар қамоқхонада ўтирган дастлабки йил мобайнида уларга кетган барча харажатларни АҚШ ҳукуматига тўлаши керак. 1993 молия йили учун АҚШ федерал бюджети лойиҳасига тақдим этилган бандларнинг бирига шундай таклиф киритилган. Мазкур лойиҳа конгресс муҳокамасига ҳавола этилди.

АП ахборот бошқармасининг адлия вазирлиги вакиллари айтган гапларга таяниб хабар қилишича, ҳукумат ҳар йили 1 маҳбус учун ўрта ҳисобда 17 минг 911 доллар сарфлайди. Ҳар йили қамоқхоналарга юбориладиган 30 минг маҳбуснинг тахминан ўн нафари ўзининг етарли пул маблағларига эга бўлиб, ҳукуматни камида дастлабки йил мобайнида қамоқхонада ётганлиги учун сарфлайдиган харажатлардан ҳоли қилиши мумкин. Бу биринчи навбатда қорадорифурушларга, шунингдек катта маош оладиган ва қонунни бузган хизматчиларга таааллуқлидир. Маъмурият таклифи қабул қилинган тақдирда федерал хазинага ҳар йили 48 миллион долларга яқин пул тушади.

ТОМОШАБИНЛАРДА ҲАЙРАТ УЙҒОТДИ

ЖАКАРТА. Индонезиянинг Бандунг шаҳри аҳолисидан бири Гиннес рекордлар китобига тушиш учун ўз олдига бир ой чаёнлар билан яшашдек вазифани қўйди.

Цецап исмли қирқ икки ёшли бу индонезиялик Жакарта савдо марказларидан бирида кишилар кўз ўнгига қўйилган катта шиша идишда ана шу заҳарли жониворлар билан бирга 10 кундан бери яшамоқда. У чаёнлар билан беш ёшиданоқ дўстлашиб кетганини айтмоқда. Цецапнинг фикрига қараганда, чаёнлар агар уларга зарар етказилмаса, одамларга ҳужум қилмайди. Индонезиялик ўз сўзини тасдиқлаш учун атрофида ўралашиб юрган «дўстларини» ҳовучига олиб бошига қўйди ва бу билан томошабинларда ҳайрат уйғотди.

МАШИНА ҚАРОҚЧИЛАРИ

ҚОҲИРА. Ливанликлар рекорд қўйишни яхши кўришади. «Агар ливанликни денгизга улоқтирсанг, у ўз тишида балиқни олиб чиқади», деб бежиз айтишмаган.

«Сауди газетт» рўзномасининг Ливан полициясидаги манбаларга таяниб хабар қилишича, ливанликлар кейинги дам олиш кунларида Байрутда икки кун ичида 49 та автомашинани олиб қочиб, навбатдаги рекордни қўйдилар. Тартиб посбонларининг эътироф қилишича, ҳатто 1975 йилдан 1990 йилгача давом этган фуқаролар уруши йилларида ҳам бундай воқеа бўлмаган эди. Полиция машина қароқчилари ва уларнинг тўдаларини қидираверб ҳолдан тойди. Рўзнома шу муносабат билан фуқаролар уруши даврида Ливанда 79 мингта автомашина олиб қочилганини ва уларнинг баъзиларигина эгаларига қайтарилганини эслатиб ўтади.

Ҳар тўғрида

СУРАТДА: «Мерседес—Бенц 500 сел» седан услубидаги устки қоплама билан «супер» классидаги моделлар ичидаги энг машҳур автомашина ҳисобланади. 1990 йили АҚШда бу маркадаги автомобиллардан 78.375 донаси сотилди.

ТАСС сурати.

ЁВВОЙИ АСАЛАРИЛАР ҲУЖУМИ

ВИНДХУК. Жанубий Африканинг Питерсбург шаҳарчасида ёввойи асаларилар жуда ҳаддан ошиб кетди. Уларнинг хатти-ҳаракатлари тўғрисидаги хабарлар жанг майдонларидан олинган маълумотларга ўхшаб кетади. «Стар» рўзномасининг хабар қилишича, ҳаддан ошган ҳашаротлар ана шу аҳоли пунктидаги даҳаларнинг бирида яшовчи кишини олти соат мобайнида ўраб олган.

Эртасига улар кутилмаганда йўловчиларга ҳужум қилган, беш нафар йўловчи касалхонага олиб келинган. 65 ёшли Жаннет Хенни ҳушига келмай оламдан ўтган.

ДЕЛЬФИНЛАР ҲАЛОК БЎЛМОҚДА

АФИНА. Ажал уруғини сочувчи микробларнинг пайдо бўлиши Греция қирғоқларида дельфинларнинг кўплаб ҳалок бўлишига олиб келмоқда. «Гринпис» ташкилоти Греция бўлимининг мутахассислари шундай хулосага келдилар. Улар бу ерда журналистлар билан учрашувда Голландиядаги илмгоҳларнинг бирида кўплаб тадқиқотлар ўтказилганидан сўнг жониворларнинг иммун тизимини сусайтирувчи ва икки ҳафта мобайнида уларни ҳалокатга олиб келувчи ДДВ вируси бунга сабаб бўлаётганини аниқлаганлар.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази

(Чехов кўчаси, 10-уй, метронинг «Ойбек» станцияси)

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

САЙЁҲЛАРГА:

сайёҳлик қозончалари термаси — булар сайр-саёҳатлар пайтида хуштаъм ва тўйимли таом пиширишда жуда қўл келади;

АВТОҲАВАСКОРЛАРГА:

«ПЛАНЕТА», «ВОСХОД», «ЮПИТЕР», мотоцикллари, «МУРАВЕЙ» мотороллери учун эҳтиёт қисмлар; «ДЕСТА»—автомобиль мойлари учун қотишма; «ЖИГУЛИ» ва «МОСКВИЧ» маркали енгил автомобиллар учун ТСУ — тортиш-тиркаш қурилмаси, «ЖИГУЛИ», «ЗАПОРОЖЕЦ», «МОСКВИЧ» маркали автомобилларнинг ичдан ёниш двигателларида ўт олдиришни бошқариш ва ярим автоматик учқун ҳосил бўлиши учун октан-корректорли электрон ўт олдириш блоки;

ҲАВАСКОР БОҒБОНЛАРГА:

культиватор (ёрдамчи хўжаликлар ва дала ҳовлилар учун), сув пуркагич (боғлар ва томорқа хўжаликлари учун) ерларингизни яхши парвариш қилиш ва мўл ҳосил олишда Сизга катта ёрдам беради.

ХОНАДОН ВА ОИЛА УЧУН:

зангори рангли мойбўёқ, пластмассадан ясалган совундонлар ва илгаклар — бу хилдаги майда-чуйдаларнинг рўзғорда ўз ўрни борлиги ҳаммага маълум, албатта; қандолатпазлик нинаси — унинг ёрдамида Сиз фақат мазалигини эмас, балки чиройли қилиб безатилган торт тайёрлашингиз мумкин; ширин пишириқлар қолипи воситасида тез фурсатда Сиз тайёрлаган пишириқ (печенье)лар чой билан яхши кетади.

СПОРТ ИШҚИБОЗЛАРИГА:

велотренажер, эспандер, қўл уқалагич, нейростимулятор бор.

КИЧКИНТОЙЛАР ВА КАТТАРОҚ ЁШДАГИ БОЛАЛАР УЧУН:

«САШЕНЬКА» ва «КАТЮША»» (қишки) аравачалари, ўйинчоқлар, расм чизиш учун мўйқалам (полимер) лар;

ҲАВАСКОР СУРАТКАШЛАР УЧУН:

«УПА-510», «ТАВРИЯ», «ЛЕНИНГРАД-БУМ», «АЗОВ» сурат катталаштиргичлари шунингдек, «ЭКРАН-3», «ПЕЛЕНГ-500 А», «ЛЭТИ» диапроекторлари.

Мактаблар, болалар боғчалари, ташкилотлар ва корхоналарга сурат катталаштиргич ва диапроекторлар пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Бу молларни дўконнинг Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 8-уйда жойлашган филиалидан олиш мумкин (метронинг «Комсомол» станцияси).

ЭШИКЛАР УЧУН ЭЛЕКТРОН СИГНАЛ ҚУРИЛМАСИ — ХОНАДОНИНГИЗ УЧУН ИШОНЧЛИ ҚОРОВУЛ ДЕМАКДИР; «МАК» сигнал қурилмаси уйингиз, ҳовлингиз, ташкилотингиз, болалар боғчаси, мактаб, корхоналарга чақирилмаган меҳмонларнинг киришига йўл қўймайди.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАР «МАК»НИ ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН СОТИБ ОЛИШЛАРИ МУМКИН.

Фирмали техно-савдо маркази соат 9.00 дан 18.00 гача ишлайди, танаффус соат 13.00 дан 14.00 гача, дам олиш куни — якшанба.

Дўкон филиали соат 9.00 дан 18.00 гача ишлайди, танаффус соат 14.00 дан 15.00 гача, дам олиш куни — якшанба.

«ЗЕНИТ-7» ФИРМАЛИ ТЕХНО-САВДО МАРКАЗИ «СОЮЗРЕКЛАМА» акционерлик жамиятининг «САРБОН» Ўзбекистон реклама агентлиги.

23-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

3-класс трамвай вагонлари ҳайдовчиси (ўқиш муддати — 5 ой);

3-класс троллейбус машиналари ҳайдовчиси (ўқиш муддати — 6 ой);

трамвай вагонлари ва троллейбусларнинг ҳаракатдаги состав электр ускуналарини таъмирловчи электрчи-чилангар (ўқиш муддати — 6 ой).

Совет Армияси сафларидан заҳирага бўшатилган шахслар, шунингдек, 20 ва ундан катта ёшдаги қизлар қабул қилинадилар.

Ўқишга қабул қилинганларга ойига 379 сўм миқдорида стипендия, йўловчиларни ташиш машиналарида ва трамвай вагонларида малака синовини ўташ пайтида ўқувчиларга стипендия ва 3-класс ҳайдовчиси маошининг 90 фоизи берилади, бу эса ойига 579—708 сўм демакдир.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади ва улар шаҳарга қайд қилинадилар ҳамда Тошкент шаҳридаги трамвай ва троллейбусларда бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Машғулотлар — ҳар ойнинг 5, 10, 15, 20, 25 кунларида бошланади.

Билим юрти қошида «В» тоифасидаги автотранспорт воситаларининг ҳайдовчиларини тайёрлаш курслари ишлаб турибди.

Ўқиш муддати — 3,5 ой. Машғулотлар ўқув гуруҳларининг тўлишига қараб бошланади.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Куйбишев райони, Темур Малик кўчаси, 3 «а» уй (17 «э», 83, 112-автобуслар; 6, 22, 13-трамвайлар; 9, 18-троллейбусларнинг «Красновосточное» депоси» бекати).

Телефон: 63-38-93.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА **6/II да А. Навоий, Жонимни ол жонгинам, 7/II да Тўмарис, 8/II да Афандининг беш хотини.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **6/II да Кампир кетармиш, 7/II да Кулги ва шодлик кечаси, 8/II да Кулги ва шодлик кечаси.**

КИНО

6 ФЕВРАЛЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «МАҲКУМ ЭТИЛГАН» (17.00, 20.00), «БОКСЧИ» (19.00, **Ҳинд фильми, кичик зал).**
Фурқат — «АМЕРИКА БУРГУТИ» (17.00, 19.00, 20.30).
Нукус — «СЕВГИ, СЕВГИ, СЕВГИ» (17.30, 20.00).
Тошсовет — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (17.00), «БИРГА БАХТЛИМИЗ» (19.00, 20.40).
Москва — «СИТАПУРАЛИК ГИТА» (18.20, 20.40).

7 ФЕВРАЛЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «МАҲКУМ ЭТИЛГАН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «БОКСЧИ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, **Ҳинд фильми, кичик зал.**
Фурқат — «АМЕРИКА БУРГУТИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.30).
Нукус — «СЕВГИ, СЕВГИ, СЕВГИ» (12.00, 13.00, 17.30, 20.00).
Тошсовет — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00), «БИРГА БАХТЛИМИЗ» (19.00, 20.40).
Москва — «СИТАПУРАЛИК ГИТА» (11.00, 13.00, 16.00, 18.20, 20.40).

«УЗБЕКГАЗ» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

«УЗГАЗСОЗЛАШ» ихтисослашган бошқармаси

ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Глинка кўчаси, 41-«а» уй.

Телефон 55-49-70.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КУЙБИШЕВ РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИНИНГ САВДО-ТАЙЁРЛОВ БАЗАСИ

шартномавий нархларда чекланмаган миқдорда харидорнинг идишига пул ўтказиш йўли билан ва нақд пулга тузланган карам ва помидорни

СОТАДИ

МАНЗИЛИМИЗ: Ҳамза **райони, Дибенко кўчаси, 54-уй.**

«Булоқ» ишлаб чиқариш ва тижорат ширкатининг меҳнат жамоаси ширкат ходимлари ака-ука Н. Жўрабоев ва Б. Жўрабоевга оналари

ЖЎРАБОЕВА
Ақидахон Тўлаган қизининг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Вакцина» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси бирлашма Бош директори Б. Ҳ. Вафоқуловга онаси

Кифоят
ҲАКИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси махсус қурилиш-монтаж ишлари вазирлигининг

ЎҚУВ МАРКАЗИ

ҲАЁТИНГИЗНИНГ СЕРМАЗМУН, ТЎКИН-СОЧИН ВА ТЎЛАҚОНЛИ ЎТИШИГА ЁРДАМ БЕРАДИГАН КАСБ-ҲУНАР МАЛАКАСИНИ ЭГАЛЛАБ ЧИҚИШИНГИЗ УЧУН ИМКОНИЯТ ЯРАТАДИ.

Бунинг учун қуйидаги манзилда жойлашган Ўқув марказга мурожаат қилиш лозим: Фрунзе кўчаси, 6-уй. Телефонлар: 33-35-68 ёки 33-49-04.

БУ ЕРДА ҚУЙИДАГИ ИШЧИ КАСБЛАРИ БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ:

электр-газ пайвандчилар, пластмассани пайвандловчилар, газ пайвандчилар, технологик ускуналарнинг монтажчилари, ички сантехника тизимлари ва ускуналарининг монтажчилари, шамоллатиш ва ҳавони мўътадиллаштириш тизимларининг монтажчилари, электр-кўтаргич (лифт)ларнинг монтажчилари, электр техника йўналишидаги ва бошқа ихтисослардаги монтажчилар.

Бунда ўқувчилар ёрдамчи кран ишчиси, газ билан қирқувчи, пиротехника асбобларининг оператори (тўппончачилар) ва шу сингари қўшимча турдош касбларни ҳам эгаллаб чиқадилар.

Ўқиш муддати дастурига қараб 5 кундан 6 ойгача; таълим ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда олиб борилади.

Ўқишни битирганларга тегишли гувоҳнома берилади ва улар монтаж ва махсус қурилиш ишлари вазирлиги тизимида иш билан таъминланадилар.

ТЕХНИКАВИЙ КАСБЛАРДАН ТАШҚАРИ, ЎҚУВ МАРКАЗИДА ҚУЙИДАГИ КУРСЛАР, СЕМИНАР ВА МАСЛАҲАТ ПУНКТЛАРИ ИШЛАБ ТУРИБДИ:

4 ойлик доимий инглиз тили курслари;

меҳнат фуқаролик, жиноий, турар жой ва маъмурий ҳуқуқ курслари;

асосий қурилиш бўйича семинарлар ва маслаҳатлар.

Ҳаммаси бўлиб, монтаж махсус қурилиш ишлари вазирлигининг Ўқув марказида турли хил йўналишдаги 50 дан ортиқ мутахассисликни эгаллаб чиқиш мумкин.

ЎҚИШ УЧУН НАҚД ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ҲАҚ ТЎЛАШ МУМКИН.

КЕЛИНГ, ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИНГ, БИЗ СИЗНИ КУТАМИЗ!

Ўзбекистон Фанлар академияси «КИБЕРНЕТИКА» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

Хўжалик ҳисобидаги «АЛГОРИТМ» илмий текшириш илмгоҳининг

«АРГУС» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КООПЕРАТИВ КОМПЛЕКСИ ЎЗ ФАОЛИЯТИНИ ТЎХТАТАДИ

Шикоят бир ой ичида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Ф. Хўжаев кўчаси, 25-уй.

«УзНИПИ РЕСТАВРАЦИЯ» ИЛМГОҲИ

лойиҳа ташкилотларида ишлаш тажрибасига эга бўлган бош ҳисобчини

ИШГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнат ҳақи — шартнома бўйича тўланади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700011, Тошкент шаҳри, А. Қодирий кўчаси, 11-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 41-24-16, 41-12-45.

«Спецтранс» ишлаб чиқариш бошқармаси жамоаси бошқарма бош муҳандиси Ш. Т. Мирзаевга отаси

Тоҳир
МИРЗАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси «Физика-Қуёш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг Физика-техника илмгоҳи жамоаси илмгоҳнинг етакчи илмий ходими А. К. Фозиловга отаси

Қаюм
ПЎЛАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Матбуот давлат комитети ҳузуридаги доимий малака ошириш курслари

ИЖАРАЧИ, КИЧИК, ШИРКАТ ВА ДАВЛАТ КОРХОНАЛАРИ УЧУН ПУЛЛИК

ҲИСОБЧИЛАР ТАЙЁРЛАШ КУРСЛАРИГА ШОШИЛИНЧ РАВИШДА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ёши ва турар жойидан қатъи назар барча хоҳловчилар қабул қилинадилар. Бизнинг курсларимизни битириб, гувоҳнома олганлар амалда халқ хўжалигининг исталган соҳасида меҳнат қилишлари ва ўз корхоналарини очишлари мумкин бўлади.

Ўқиш ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда 15 кун (кундузги) ва ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 1,5 ой (кечки).

Шунингдек чет тиллари: инглиз, немис, француз тиллари ҳамда ўзбек тилини ўрганиш бўйича пуллик курсларга

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 3 ой.

Дастлабки йиғилиш 1992 йил 7, 8, 10, 12, 14 февраль соат 10 да ўтказилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй, бинонинг чап қаноти, 4-қават 14, 15-хоналар, «Внешторгиздат» ёнида. «Марказий телеграф» бекати.

Телефон: 44-29-80.

Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси

35-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

электр газ пайвандчи, бўёқчи, дурадгор касбларига ўқитиш учун ўрта маълумотли йигитларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 4,5 ой.

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ. Стипендия — 175 сўм.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР ДИПЛОМ ОЛАДИЛАР ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР ҚУРИЛИШ БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ ТУЗИЛМАЛАРИДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

БИЛИМ ЮРТИ НЕГИЗИДА ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ПУЛЛИК ГУРУҲЛАРГА ҚАБУЛ ЎТКАЗИЛМОҚДА:

КОТИБА-МАШИНИСТКА, иш юритувчи — 3 ой.
— ЭҲМда ИШЛАЙ ОЛАДИГАН КОТИБА-МАШИНИСТКА, иш юритувчи — 4 ой.
— ХОТИН-ҚИЗЛАР КИЙИМЛАРИ (миллий ва замонавий кўйлак, костюм, пальто) **БИЧИҚЧИСИ, ўзбек ва рус тилларида — 3-4 ой.**

Ўқиш тугагандан сўнг ихтисос бўйича ишлаш ҳуқуқини берадиган ҳужжат берилади.

Манзилимиз: 700081, Тошкент шаҳри, Дўмбробод кўчаси, 74-уй. Телефон: 77-49-53.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

50.491 нусхада чоп этилади • Нашр кўрсаткичи 64696. • Буюртма № 13 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди 11.30. • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10